Opłata pocztowa uiszczona ry załtem

Najer Folksblat

פּרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען

לאָדזשער פאָלקסבלאַט

אונפּאַרטייאישע פּאָליטיש - געזעלשאַפטליכע טאָג - צייטונג

Nr. 280 (972 | Łódź, Wtorek 7 Grudnia 1926 | פֿירטער יאָרגאַנג | לאָדז, דינסטאָג כ׳ טבת תרפּ״ז. | Nr. 280 (972

אַדרעס פון רעדאַקציע און אַדמיניסטראַציע: לאָדז, פּעטריקאָווער 21, טעל. 24-71 || Adres redakcji i administracji: Łódź, Piotrkowska 21. Tel 24-71

געעפענט די סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראַט

ז ע נ ף, 6 (ספּ. טעל.) די פיושע סעסיע פון פעלקער-ליגע-ראַט איז היינט געעפענט געוואָרען 11 פאַרמיטאָג אונטער׳ן פאָרזיץ פון וואַנדערוועלד. ס׳איז ערלעדיגט געוואָרען אַ רייע בודזשעט- און אַדמיניסטראַציע פראַגען.

דער טאָג-אָרדנונג איז אָנגענומען געוואָרען אָהן דיסקוסיע, ס׳זענען בעשטעטיגט געוואָרען די בעריכטען פון דער היגיענע-קאָמיסיע, פון דעם אינטער-נאַציאָנאַלען אַרבייטס-ביוראָ, וועגען די ארמיאנער-היימלאָזע און וועגען ראַטי-פיצירען די אָפּמאַכען, וואָס זענען בעשלאָסען געוואָרען מיט׳ן אָנטייל פון דער פעלקער-ליגע. די ווייטערדיגע זיצונג איז בעשטימט אויף דינסטאָג נאָכמיטאָג. מאָנטאָג נאָכמיטאָג דאַרף זיך צוזאַמענקומען די קאָמיסיע, פון דריי וועגען די נאַציאָנאַלע מינדערהייטען.

לאָנדאָן, (אַטע) „דיילי טעלעגראַף" טיילט מיט, אַז די דייטשען וועלען אַ חוץ אַ אונטערסעקרעטער אין דער פעלקער-ליגע בעקומען נאָך דריי אָנגע-זעהענע שטעלען אין סעקרעטאַריאַט פון דער פעלקער-ליגע, צווישען זיי איינע אין דעם יורידישען אַמט און איינע אין היגיענישען.

פּ אַ ר י ז, 6 (ט.ט.ע.) „פּטי פּאַריזיען" טיילט מיט פון זענף, אַז בעת די אונטערהאַנדלונגען וועלען זיך אַרויס אַלע גרעסערע שוועריגקייטען. דער דייט-שער אויסערן מיניסטער שטרעזעמאַן האָט אַזוי פאָרמולירט זיינע פאָדערונגען בנוגע דער קאָנטראָל, אַז טשעמבערלען און בריאַן זענען ערשטוינט געוואָרען. ס׳איז צווייפעלהאַפט צי ס׳וועט קענען קומען צו אַ פאַרשטענדיגונג פרי-הער ווי אין מערץ.

ג ע נ ף, 6 (אַטע) היינט 6 אין אָוונד איז אין טשעמבערלענס וואוינונג פאָרגעקומען אַ צוזאַמענקונפט פון בריאַן, שטרעזעמאַן, וואַנדערוועלד און דעם איטאַליענישען דעלעגאַט כציאַלאָיאַ מיט׳ן ענגלישען אויסערן-מיניסטער. די בע-ראַטונג האָט געדויערט ביז 8 אין אָוונד און האָט זיך בעשעפטיגט מיט די פראַגען פון רהיין-געביט און דער מיליטערישער קאָנטראָל.

אין די קרייזען, וואָס זענען נאָהענט צום ענגלישען אויסערן מיניסטער פערזיכערט מען, אַז אין דער פראַגע זענען פאָרגעקומען בעדייטענדע שריט פאָראויס צו אַ פערשטענדיגונג.

רעגירונג וויל רעגלאַמענטירען דעם אייער-עקספּאָרט.

(רעדע פון דעפּ. ווישליצקי אין דער בודזשעט-קאָמיסיע).

וו אַ ר ש אַ, 6 (טעלעפאָניש פון אונ-זער סיים קאָרעספּאָנדענט) נעכטען איז פאָרגעקומען אַ ווייטערדיגע זיצונג פון דער בודזשעט קאָמיסיע ביים סיים, ס׳איז בעטראַכט געוואָרען דער בו-דזשעט פון האַנדעלס מיניסטעריום, אויף דער זיצונג זענען אָנוועזענד געווען דער האַנדעלס און אינדוסטריע-מיניס-טער קוויאַטקאָווסקי, דער וויצע-מיניס-טער דאָלעזשאַל און ביז 40 בעאַמטע פון האַנדעלס-מיניסטעריום. נאָכדעם ווי ס׳האָבען גערעדט די דעפּוטאַטען קוויאַטקאָווסקי (כ. ד.) און מיכאַלסקי האָט דאָס וואָרט בעקומען

דעפּ. ווישליצקי

(יוד. קאָלאָ) וועלכער האָט צו אָנד. אָנגעוויזען, אַז די רעגירונג האָט נישט אויסגענוצט די גינסטיגע קאָניונקטור און צוליב דעם דראָהט שוין דער האַנ-דעלס בילאַנס זיך צו ענדערען. דעפּ. ווישליצקי איז אַרויסגעטרעטען געגען דעם רעגירונגס פּראָיעקט צו רעגלאַמענ-טירען דעם אייער-עקספּאָרט. ער האָט אָנגעוויזען, אַז דער עקספּאָרט איז אויס-געוואָקסען פון 36 מיליאָן זל. אויף 62, ווייל 90 פּראָצ. פון די עקספּאָרטערען זענען יודען. די רעגירונג וויל איצט איבערוועקסלען די פּראָפּאָרץ אַז ס׳זאָ-לען ווערען 10 פּראָצ. יודען און 90 – נישט-יודען, פון דעם וועט לײַדען די מלוכה אָנגעווייענדיג אויף די פעלערן פון שטייער-סיסטעם האָט דעפּ. וויש-ליצקי פערענדיגט מיט דער האָפנונג, אַז דאָס איצטיגע מיניסטעריום וועט גישט געהן אין די אַלטע וועגען, וועל-כע האָבען זיך אַרויסגעוויזען שעדליך פאַר פּוילען.

אויף דער נאָכמיטאָג-זיצונג האָט דער

האַנדעלס-מינ. קוויאַטקאָווסקי

געענטפערט אויף די פאָרוואורפען, וואָס זענען איהם געמאַכט געוואָרען בעת דער דיסקוסיע. ער האָט אויך אַנטוויקעלט זיין פּראָגראַם. דער טראַקטאַט מיט דייטשלאַנד וועט בקרוב געשלאָסען ווערען, ווייל די פּוילישע דעלע-גאַציע וויל אַ פערשטענדיגונג און האָט געשטעלט אַזעלכע פאָרשלאָגען, וואָס קענען דורך די דייטשען אָנגענומען ווערען. ענטפערענדיג דעם דעפּ. וויש-ליצקי האָט דער מינ. אָנגעוויזען, אַז די ביז איצטיגע רעגירונגען האָבען זיך וועניג אינטערעסירט מיט׳ן האַנדעל, ווייל זיי האָבען נישט געגוג אָפּגעשאַצט זיין ראָל אין מלוכה-לעבען, דאָס האַנ-דעלס-מיניסטעריום וועט ענדערען דעם קרעדיט-סיסטעם, רעגולירען דעם קאָנ-טאַקט פונ׳ם פּוילישען האַנדעל מיט׳ן אויסלענדישען, די האַנדעלס רעגלאַמענ-טאַציע, דעם עקספּאָרט און אימפּאָרט. צום סוף פון זיין רעדע האָט דער מי-ניסטער אָנגעוויזען, אַז מ׳דאַרף מעהר אויפמערקזאַמקייט שענקען די

האַנדווערקער,

וועלכע האָבען פאַרן קריג געשפּילט אַן אָנגעזעהענע ראָלע אין׳ם ווירטשאַפטליכען לעבען פון לאַנד און היינט זענען זיי אינגאַנצען פערנאַכלעסיגט געוואָרען.

צוזאַמענפאָהר פון יודישע בעקערייי-בעזיצער.

וו אַ ר ש אַ, 6 (טעלעפאָניש פון אונ-זער קאָרעספּאָנדענט) היינט איז דאָ פאָרגעקומען דער צוזאַמענפאָהר פון די יודישע בעקערייי-בעזיצער צום צוזאַ-מענפאָהר זענען געקומען ביז 40 דע-לעגאַטען פון די שטעדט וועלכע צעה-לען אַ בעפעלקערונג איבער 100,000 פערזאָן, ס׳איז אַרומגערעדט געוואָרען די פאָדערונג פון די מאַגיסטראַטען איינצואָרדנען מעכאַנישע בעקערייען

ס׳איז בעשלאָסען געוואָרען זיך צו ווענדען צום וואַרשאָווער מאַגיסטראַט מיט אַ פערלאַנג, אַז אין דער דעלע-גאַציע וואָס וועט אַרויספאָהרען קיין אויסלאַנד זאָלען אויך אַריין יודישע בעקער; זיך צו ווענדען צו דער צענטר. יודישער קאָאָפּעראַטיווער באַנק, אַז זי זאָל בעשטימען אַ ספּעציעלע הלואה אויף איינצואָרדנען מעכאַנישע בעקערייען

זאַל פילהאַרמאָניע
נאַרוטאָוויטשאַ 20.

היינט, דינסטאָג, ד. 7. דעצעמבער, 8 אין אָוונד
ווערט איינגעאָרדנעט דורך דעם הילפס-פעראיין
„תומכי אורחים"

לאָדזער יודישער הילפס-פעראיין
„תומכי אורחים" (פּאָמאָר-סקאַ 18)

די אַמעריקאַנער

אַ טעאַטער-פאָרשטעלונג מיט דער בע-טייליגונג פון די גרעסטע יודישע אַרטיסטען, געשפּילט וועט ווערען דאָס בעריהמטע לעבענס-בילד (אָפּערעטע) מיט געזאַנג און טאַנץ אין 4 אַקטען פון א. שאַר

איבעראַשענד נייעס!

צום שלוס וועט געגעבען ווערען אַ העכסט-אַמוזירענדער דיווערטיסמענט אין 2 אַקטען, אויסגעפיהרט דורך אַלע אַרטיסטען. עס וועט אויך שפּילען אַ גרויסער סימפאָנישער אָרקעסטער. :------: גענויערעס אין די פּראָגראַמען.

די קליינע צאָהל איבערבלייבענע בילעטען זענען צו בעקומען היינט אַ גאַנצען טאָג אין דער קאַסע פון פילהאַרמאָניע-זאַל (נאַרוטאָוויטשאַ 20).

528

בעקאַנטמאַכונג.

די רעסטאָראַציע

„מעטראָפּאָל"

מאָניושקי 1 (רוג פּעטריק.) טעלעפאָן 11-04

פון מיטוואָך, דעם 8. ה. ח.

גאַסט-אויפטריטען פון הומאָריסט און סאַטיריק

בראָניסלאַוו

בראָנעצקי

ליבלינג פון לאָדזער פּובליקום

אין זיין נייעם קאָנקורענצלאָזען שלאַגער-רעפּער-טואַר. או סערדעם אויפטריטען פון אונזער בע-קאַנטען אַרטיסטען-אַנסאַמבל.

פרייער איינטריט! פרייער איינטריט!

מ ט אַכטונג די דירעקציע.

675

Dr. med.

LUDWIK RAPEPORT

Pr. Narutowicza 25

(Dzielna) tel. 44-10.

ספּעציאַליסט פאַר נירען, בלאָ-זען און האַרן - קראַנקהייטען.

נעמט אָן פון 1 ביז 2

און פון 4 ביז 7 אָוונד.

היילפּעדאַגאָגישע

קורסען

פאַר שוואַכבעגאַבטע און שווערערציהבאַרע קינדער. שפּראַכשטערונגען (שטאַמלען, טויבשטומהייט)

Dr. med. A. Szmi(geld

נערווען - אַרצט.

עלעקטריזאַציעס,

ליכטהיילאַפּאַראַטען.

CEGIELNIANA 6,

tel. 51-89

עמפּפאַנגט פון 5 — 7 אָוונד.

1926 יודישער פעריין פאַר פאָלקס-שולע און פאַר-שול-ערציהונג אין לאָדז (פּאָלודניאָוואַ 11) 1916

אָרדענט איין היינט דינסטאָג, דעם 7. דעצ. פּינקטליך 8 אָווענד אין ווייסען מאָנטעפיאָרע-זאַל (וואָלטשאַנסקאַ 43) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער 10-יעהריגער עקזיסטענץ פון דער העברעאישער שולע אויפ׳ן נאָמען פון שלום - עליכם

אַ פייערליכען אָוונט

אין פּראָגראַם: שולער-כאָר, דעקלאַמאַציעס, גימנאַסטישע איבונגען, ריטמישע טענץ און אַ קינדער-פאָרשטעלונג. בילעטען היינט פון 6 אָוונד אין דער קאַסע פון זאַל.

670

נאָך קורצע און שווערע לײַדען איז נעכטען געשטאָרבען אונזער הייסגעליבטער זוהן און ברודער

נ"ע זעליג איטשע (נ"י) יאַקובאָוויטש (ב"ר

(אין בליהענדען עלטער פון 23 יאָהר).

די לוי׳ קומט פאָר היינט, דינסטאָג, 1 אַ זייגער מיטאָג פון טרויער-הויז, נאַוואָ-מיעסקאַ 15 וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע פאַמיליע.

677

די פּאָגראָמען אין רומעניען

מען וואַרפט יודען פון די באַהנען, און מען מאַכט חרוב וואָקזאַלען. — אַרעסטירט דעם פאָרזיצענדען פון פערבאַנד פון רומענישע יודען. — רומענישער סטודענטען-קאָנגרעס וועהלט קוזאַ'ן אַלס פאָרזיצער. — פאָדערונג איינצופיהרען אַ „נומערוס נולוס". — אָנגענומען סענאַטאָר צירעלסאָנ'ס דימיסיע. — סיים-מאַרשאַלעק ראַטאַי פערלאַנגט, אַז דעפּ. ווישליצקי זאָל זיך נישט אָפּזאָגען פונ'ם רומענישען אָרדען. — דער טעקסט פון דעפּוטאַט ווישליצקי'ס בריף צום רומענישען קעניג.

וואַרשאַ, 6. (טעלעפאָניש) ווי עס ווייזט זיך אַרויס, האָבען די אונרוהען אין רומעניען אַרומגעכאַפּט אַ גאַנצע רייה שטעדט אויך אויסער קישינעוו.

אַ סוחר, וואָס איז נעכטען פריה געקומען אַהער פון רומעניען (גאַלאַץ) האָט איבערגעגעבען אַ רייה שוידערליכע עפּיזאָדען, וועגען דער אַרבייט פון די צווילדעוועטע באַנדעס אין רומעניען.

די אונרוהען האָבען אַרויסגערופען סטודענטען, וועלכע האָבען זיך אומגעקעהרט פון יאַסי קיין בוקאַרעשט. דער סוחר, וואָס האָט אונז איבערגעגעבען די פּרטים האָט אַליין בייגעוואוינט, ווי די סטודענטען האָבען אַרויסגעוואָרפען יודען פון די פאָהרענדע צוגען און מערדעריך געשלאָגען. פיל יודען זענען געוואָרען אַזוי שווער פערוואונדעט, אַז זיי האָבען געמוזט בלייבען אויף די סטאַציעס און נישט געקאָנט ווייטער פאָהרען. אַזעלכע סצענעס האָט דער עדות בייגעוואוינט אויף די סטאַציעס אין מאַראַשעשטי און טעקושטי. אין מאַראַשעשטי זענען די סטודענטען אַראָב אויפ'ן וואָקזאַל, אַרויסגעטריבען פון דאָרט אַלע יודישע פּאַסאַזשירען און דעם וואָקזאַל אינגאַנצען דעמאָלירט. אויף דער סטאַציע פלאָיעשטי, האָבען די סטודענטען אפילו געשאָסען אויך — אָבער צום גליק קיינעם נישט געטראָפען.

דאָס ווילדעוען פון די סטודענטען נעהמט אָן אַמאָל אַ שרעקליכען כאַראַקטער אויף די קלענערע סטאַציעס וואו זענען נישטאָ קיין פּאָליציייאישע פּאָסטענס קענען די סטודענטען אונבעשראַפט ווילדעווען. די יודישע בעפעלקערונג פון גאַנצען לאַנד איז אונטער דעם איינדרוק פון די עקסצעסען.

אַן'אונגעהויער שווערען איינדרוק האָט געמאַכט דער אַרעסט פונ'ם פאָרזיצענדען פון פערבאַנד פון רומענישע יודען אין בוקאַרעשט, ד"ר פעלדערמאַן.

די פּרטים וועגען דעם דאָזיגען אַרעסט שטעלט זיך פאָר אַזוי:

אָנהויב פאָריגע וואָך האָט די מיליטערישע מאַכט אין בוקאַרעשט אומגערעכטערהייד דורכגעפיהרט 2 שטרענגע רעוויזיעס אין דער בוקאַרעשטער יודישער קהלה און אין לאָקאַל פון פערבאַנד פון די רומענישע יודען.

נאָך דער רעוויזיע האָט מען געהייסען דעם פאָרזיצענדען פון פערבאַנד ד"ר פעלדערמאַן מיטגעהן, דערביי האָט מען איהם ערקלערט, אַז ס'איז פאַרהאַן אַ בעפעהל איהם צו אַרעסטירען, ווייל ער ווערט בעשולדיגט אין פיהרען אַן'אַגיטאַציע געגען דער רומענישער מלוכה.

מען דאַרף דערביי בעמערקען, אַז ד"ר פעלדערמאַן איז אין פאָריגען יאָהר געווען אין אַמעריקאַ, כדי צו אָרגאַניזירען די הילפס-אַקציע פאַר'ן פערפאָלגטען רומענישען יודענטום.

מען רעכענט דעריבער, אַז דער אַרעסט שטעהט אין צוזאַמענהאַנג מיט דער דעמאָנסטראַציע, וואָס איז לעצטענס געמאַכט געוואָרען אין אַמעריקאַ געגען דער רומענישער קעניגין מאַריאַ.

ד"ר פעלדערמאַן געהערט צו די פאָפּולערסטע יודישע פערזענליכקייטען אין רומעניען.

יאַסי. (י.ט.אַ.) דאָ האָט זיך געעפענט אַ קאָנגרעס פון די רומענישע סטודענטען. עס זענען געקומען העכער טויזענד דעלעגאַטען. עס זענען פערהאַן צוויי ריכטונגען; די יאַסער סטודענטען, וועלכע ווילען געבען דעם קאָנגרעס אַן'אַנטיסעמיטישען כאַראַקטער און די בוקאַרעשטער. וועלכע ווילען, אַז דער קאָנקרעס זאָל זיך פערנעמען בלויז מיט פּראָפעסיאָנעלע ענינים. אַלס עהרען פאָרזיצער פון קאָנגרעס איז אויסגעוועהלט געוואָרען דער בעקאַנטער יודען-פרעסער קוזאַ. קוזאַ האָט אין זיין עפענונגס-רעדע געזאָגט צווישען אַנדערען: אונזערע פאָדערונגען דאַרפען מיר דורכברעכען אויף אַ לעגאַלען וועג. אויב אָבער דאָס וועט אונז נישט געלונגען, וועלען מיר געהען אויפ'ן וועג פון גוואַלדטאַטען.

דער סטודענט פאַפעסקו האָט געהאַלטען אַ פאָרטראַג וועגען „נומערוס קלאַוזוס", אַז נישט נאָר די סטודענטען, נאָר דאָס גאַנצע לאַנד איז פאַר אַ פּראָצענט-נאָרמע פאַר יודען.

נאָך אַ לענגערע דיסקוסיע איז אָנגענומען געוואָרען אַ רעזאָלוציע, אין וועלכער די רעגירונג ווערט אויפגעפאָדערט איינצופיהרען „נומערוס נולוס" ד. ה. אינגאַנצען נישט אָננעהמען יודען אין די אוניווערסיטעטען. ווייטער ווערט געזאָגט אין דער רעזאָלוציע, אַז די רומענישע אוניווערסיטעטען זענען נאַציאָנאַלע איינריכטונגען און מען דאַרף דעריבער בעשיצען זייער נאַציאָנאַלען כאַראַקטער.

פאָהרענדיג צום קאָנגרעס, האָבען זיך די סטודענטען אויפ'ן וועג לוסטיג געמאַכט איבער די יודישע פּאַסאַזשירען און פיל פון זיי צעשלאָגען. שווער פערוואונדעט זענען געוואָרען די יודען: יצחק כיימאָוו, אברהם כיימאָוויטש און יצחק בנימין.

דער פּראָפ. קוזאַ האָט איצט בעקומען אויך די קאַטעדרע פון אַדמיניסטראַטיווע רעכט אויפ'ן יורידישען פאַקולטעט אין יאַסער אוניווערזיטעט, אַזוי האָט שוין קוזאַ איצט 2 קאַטעדרעס.

דער סענאַט האָט אויסגעהערט דעם פּראָטעסט פון הרב צירעלסאָן געגען דעם, ווי אַזוי זיין רעדע איז קאָמענטירט געוואָרען. הרב צירעלסאָן האָט ערקלערט, אַז ער האָט נישט געהאַט בדעה צו אַטאַקירען נישט דעם סענאַט און נישט די רעגירונג. ער איז נאָר אַרויסגעטרעטען געגען אַנטיסעמיטיזם. דערנאָך איז איבערגעלייענט געוואָרען זיין ערקלעהרונג, אַז ער דימיסיאָנירט. די דימיסיע איז אָנגענומען געוואָרען ביי אַ געהיימער אָפּשטימונג מיט 80 שטימען געגען 17.

וואַרשאַ, 6 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) ווי מיר האָבען שוין נעכטען מיטגעטיילט האָט זיך דעפּ. ווישליצקי אָפּגעזאָגט פונ'ם רומענישען אָרדען און וועגען דעם מיטגעטיילט דעם רומענישען געזאַנדטען. דעפּ. ווישליצקי'ס אָפּזאָגען זיך פונ'ם רומענישען אָרדען האָט געמאַכט אַן'אויסערגעוועהנליכען שטאַרקען רושם אין אויסערן-מיניסטעריום. פון אויסערן מיניסטעריום האָט מען אָנגעוויזען דעם מאַרשאַלעק ראַטאַי, אַז ער זאָל נישט דערלאָזען צו דעם אַקט, ווייל אין די איצטיגע פּאָליטישע פערהעלטנישען איז עס זעהר נישט געוואונשען. מאַרשאַלעק ראַטאַי האָט איינגעלאַדען דעם דעפּוטאַט ווישליצקי און האָט איהם ערקלערט, אַז דעם דאָזיגען אָרדען האָט ער בעקומען נישט אַלס דעפּוטאַט ווישליצקי, נאָר אַלס מיטגליד פון פּוילישען סיים בעת'ן אויספלוג פון דער פּוילישער דעלעגאַציע קיין רומעניען. ער רעכענט דערפאַר, אַז דעפּ. ווישליצקי דאַרף זיין כונה וועגען אָפּשיקען צוריק דעם אָרדען נישט אויספיהרען.

דעפּ. ווישליצקי האָט ערקלערט, אַז אַלס מיטגליד פון יודישען „קאָלאָ" וועט ער די פראַגע איבערגעבען דעם „קאָלאָ" צו דעצידירען און וועט זיך אונטערוואַרפען זיין בעשלוס.

טעקסט פון דעפּ. ווישליצקי'ס בריף צום רומענישען קעניג.

צו זיין קעניגליכער האָהייט,
דעם קעניג פון רומעניען
אין בוקאַרעשט.

טיף ערשיטערט דורך די נישט-דערהערטע אַנטיסעמיטישע געשעהענישען, וואָס זענען ביים איצטיגען מאָמענט פאָרגעקומען אין אייער לאַנד, בין איך געצוואונגען דורך מיין געוויסען צו פּראָטעסטירען געגען דעם גרויסען אומגליק, וואָס האָט געטראָפען דאָס יודישע פאָלק און איך זאָג מיך אָפּ פון דעם אָרדער, מיט וועלכען אייער מאַיעסטעט האָט מיך געהאַט בעעהרט.

איך האָב דעם כבוד צו פערבלייבען אייער מאַיעסטעט'ס רעספּעקטפולער דינער

דעפּוטאַט וואַצלאַוו ווישליצקי.

מאַרשאַל פּילסודסקי קאָנפערירט מיט'ן סיים-מאַרשאַלעק ראַטאַי.

וואַרשאַ, 6 טעלעפאָניש פון אונזער סיים-קאָרעספּאָנדענט) פּרעמיער מאַרשאַל פּילסודסקי האָט איינגעלאַדען דעם סיים-מאַרשאַלעק ראַטאַי אויף אַ קאָנפערענץ. אויף דער קאָנפערענץ וועט צוו. אַנד. אויך בעשטימט ווערען דער סדר היום פון דער נאָהנסטער סיים-זיצונג.

„פּראַוודאַ" וועגען דער פּוילישער פּרעסע

און איהר שטעלונג צו דער גרעניצען-פראַגע.

מאָסקווע, 6 (פּפּ.טעל.) „פּראַוודאַ" רעדט אַרום די לעצטע אַרויסטריטען פון דער פּוילישער האַלב אָפיציעלער פּרעסע, וועלכע רעדט וועגען פעסטשטעלען די פּוילישע מלוכה אין די היסטאָרישע גרעניצען. די צייטונג ווייזט אָן, אַז די דאָזיגע צייטונגס-קאָמפּאַניע פּאַלט אויס איינצייטיג מיט דער בעשטימונג פון דעם נייעם פּוילישען געזאַנדטען אין מאָסקווע, וועלכער דאַרף פערטראַקטירען וועגען אַ גאַראַנטיע אָפּמאַך, די „פּראַוודאַ" מיינט, אַז צו לען איז אויסען צו פיהרען די אונטערהאַנדלונגען, כדי צו געווינען צייט ביז זי וועט גרייט זיין צו פערווירקליכען איהרע גרויס-מאַכט-פּלענער. די אָפּאָזיציע אין פּוילען איז אומעכטיג, כדי קענען זיך ענטקעגענשטעלען די דאָזיגע פּלענער און סאָוויעט-רוסלאַנד קען ערוואַרטען, אַז נאָך ה'נטיגען פריהלינג וועט זי אַטאַקירט ווערען דורך פּוילען.

די שטעלונג פון דער פּרעסע פערענדיגט די „פּראַוודאַ" אין געגונג, אַז סאָוויעט רוסלאַנד זאָל ציהען פון דעם קאָנסעקווענצען.

די יודישע איינוואַנדערונג אין קאַנאַדע.

סאַראַנטאָ, (יט"אַ) לויט די מיטטיילונג פון קאַנאַדישען עמיגראַציע-אַמט האָבען קיין קאַנאַדע אריינגעוואַנדערט אין משך פון די ערשטע 6 חדשים פון יאָהר 1926, 77,900 אימיגראַנטען אין דעם 1,792 יודען (2,3%). די איינוואַנדערער בעזעצען זיך מעהרסטענס אין די מערב-פּראָווינצען פון קאַנאַדע

-- -

כוליגאַנישע אַרויסטרעטונגען געגען פּאָליאַקען און יודען.

קאָוונע, (י. ט. אַ.) אין שטעדטעל אַליטע האָבען די אָרטיגע פּאָליאַקען אָבגעהאַלטען אַ פערזאַמלונג אין לאָקאַל פון דער יודישער פאָלקס באַנק. די אָרטיגע פאַשיסטען האָבען תיכף אַרויס. געלאָזען פּראָקלאַמאַציעס געגען די פּאָליאַקען און ביינאַכט האָט מען אויסגעבראָכען אַלע שויבען אין ער יודישער פאָלקס-באַנק.

Łódzkie Stow. Hod. Drob. Gołębi i zwierząt domowych

אָרדענט איין אין

HELENÓW

פון 5-טען ביז 8-טען דעצעמבער איינשליסליך
די III טע אַלגעמיינע

געפליגעל, טויבען, קרוליקעס און הונד = אויסשטעלונג

געעפענט פון 9 אַ זייגער פריה ביז 8 אין אָוונד.
איינטריט 1.50 זל. קינדער, שילער און זעלנער 75 גראָשען.
פאַר שולען און גרופּען מיט לעהרערס נור מאָנטאָג
פאַרמיטאָג צו 20 גראָשען פאַר יעדען קינד. 576

Dr. med.
Braun
פּאַלודניאָװאַ 23
טעלעפאָן 40-26
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און וועגערישע קראַנקהייטען
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 9—12 פריה און פון 5 — 8

ווירכטיג פאַר זאַקען-פאַבריקאַנטען נייהגאָרען און וויקלערס.

די לאַנג-יעהריגע פירמע

ברידער ליבערמאַן, לאָדז

האָט ערעפענט איהר פאַבריקס-לאַגער אויף 2 פּאַלודניאָוואַ 2 טעלעפאָן-נומערן 12-43 — 14-18

פון זעמטליכע געפאַרבטע, מערצעריזירטע און נייה-גאַרנען אַלע נומערן.
רעעלע בעהאַנדלונג. פאַר פּראָווינץ – פראַנקאָ פּאָסט. 948

דער קאָנפעקציאָנערען-פעראיין (קאָנסטאַנטינער 10)

לאַדעט איין אַלע מיטגלידער, ווי אויך אַלע נישט-מיטגלידער פון אַלע בראַנזשעס און פאַכען צו אַן אויסעראָרדענטליכער

פערזאַמלונג

היינט, דינסטאָג, פּונקט 7.30 אָוו. אין פעראיינס-לאָקאַל.
אויפ'ן טאָג-אָרדנונג שטעהט די שטרייק פראַגע.
צוליב איינענע אינטערעסען, ווערט געבעטען פּינקטליך צו ערשיינען. די פערוואַלטונג.

Dr. med.
L. Pikielny
ספּעציאַל-אַרצט פאַר
נירען, בלאָזען און האָר - קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4—7 אָוו. 541

Dr. ADAM
Grosglik
Al. Kościuszki 27,
tel. 51-78
הויט און וועגערישע קראַנקה.
רענטגען און ליכט-הייל אינסט.
נעמט אָן פון 4—7 אין אָוונד.

Dr. med. J. Szmerłowski
פרויען-קראַנקה. און אַקושעריע
נעמט אָן פון 3 ביז 5.
פּיעטריקאַוער 17,
טעלעפאָן 7-13.

עס קלינגט שוין איבער גאַנץ לאָדז,

אַז אַלע אַרט בימעס. פּאָדיומען, רעקוויזיטען, אַפּעלאַציעס און אַלע געריכטס-, פינאַנס-, אַדמיניסטראַטיווע און קאָמונאַלע אינסטיטוציעס ווערען אַמבעסטען, אַמביליגסטען און אַמשנעלסטען ערלעדיגט אין ביוראָ

„פּאָלאָניאַ" אַלעיאַ 1 מאַי 7.

וויכטיגע בעמערקונג: טעגליך פון 5 ביז 7 ווערען ערטיילט עצות און אָנווייזונגען אין אַלע שטייער-אַנגעלעגענהייטען דורך ה' לעאָן שמיצער אינטערעסענטען: הענדלער און פּריוואַט-קאָרעספּאָנדענץ, קאָנטראַקטען, פּראָטעסטירטע וועקסלען ווערען אָנגענומען אויפצומאָנען מיט אייגענע קאָסטען. מיטגלידער פון פּראָפעסיאָנעלע פעראייגען צאָהלען 25% ביליגער.

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז.
7. דעצעמבער 1926

די סעסיע
פון פעלקער-בונד-ראַט.

נעכטען איז אין גענף געעפענט געוואָרען די סעסיע פון פעלקער-בונד-ראַט.

ווי געוועהנליך, איז די הויפט-אַרבייט בעפיהרט געוואָרען פאַר דער ערעפנונג פון דער סעסיע, זי איז טאַקי ענערגיש געמאַכט געוואָרען אין פאַריז.

די הויפט-פראַגע פון די פאַריזער קאָנפערענצען איז די ענטוואָפנונג פון דייטשלאַנד, די סיבה, וואָס די דאָזיגע פראַגע איז געוואָרען אַזוי אַקטועל, איז דאָס, וואָס די קאָנטראָל-קאָמיסיע פון דער קאָאַליציע אין דייטשלאַנד האָט פערענדיגט די אַרבייט און געפינט זיך ערב ליקווידאַציע. די ווייטערדיגע קאָנטראָלע פון דער דייטשער ענטוואָפנונג געהערט איצט צו דער פעלקער-ליגע.

און טאַקי אין דער דאָזיגער פראַגע זענען פאַראַן מיינונגס-פערשידענהייטען. פראַנקרייך פערלאַנגט אַ שטענדיגע קאָנטראָלע, וועלכע זאָל עהנליך זיין צו דער איצטיגער, דייטשלאַנד ווידער שטעלט זיך נישט אַנטקעגען פרינציפיעל דער קאָנטראָלע פון דער פעלקער-ליגע, אָבער נאָר אַלס בעאָבאַכטערין, דייטשלאַנד וויל אָבער נישט דערלאָזען, אַז צו דעם צוועק זאָל געשאַפען ווערען אַ בעזונדערע אינסטיטוציע. דייטשלאַנד פאָדערט אויך, אַז צוזאַמען מיט איהר זאָלען ענטוואָפענט ווערען אויך אַנדערע מלוכות.

אין דער ענטוואָפנונגס-פראַגע פון דייטשלאַנד זאָגט אויך אַ וואָרט פוילען, פוילען פערלאַנגט אָפצושאַפען די פעסטונגען, וועלכע דייטשלאַנד האָט געבויט אויף פוילענס מערב-גרעניצען, למשל אין קעניגסבערג. ענגלאַנד ווידער וויל שטערען דעם אַרויספיהר פון די פערשידענסטע קריגס-מאַטעריאַלען קיין רוסלאַנד. יעדענפאַלס וויל ענגלאַנד, אַז די פראַגע זאָל ערלעדיגט ווערען על צד היותר-טוב און זי טרעט דעריבער אַרויס אַלס פערמיטלערין.

אַזוי גוט ווי פאַראַיאָהרען האָט טשיטשערין אויסגעקליבען זיין רייזע קיין אויסלאַנד פונקט דעמאָלט, ווען עס ווערען ערלעדיגט דייטשע פראַגען אין אינטערנאַציאָנאַלען מאַסשטאַב. טשיטשערין וויל אויך דאָס מאָל אָפּשוואַכען די שאַרף פון דער פעלקער-ליגע געגען רוסלאַנד און פרובט מן הצד צו רעדען מיט די באַלטישע מלוכות, פוילען און דייטשלאַנד.

יעדענפאַלס וועלען מיר באַלד זיך דערוויסען ווי אַזוי ס'וועלען ערלעדיגט ווערען די נייע פראָבלעמען פון דער אינטערנאַציאָנאַלער פאָליטיק. ם.

זיגפריד יאַקאָבסאָן געשטאָרבען.

בערלין, (יט"אַ) דאָ איז פלוצים געשטאָרבען אין עלטער פון 46 יאָהר דער אַרויסגעבער פון דער „וועלט-ביהנע" זיגפריד יאַקאָבסאָן. שוין פון פיל יאָהרען האָט יאַקאָבסאָן געהערט צו די וויכטיגסטע בערלינער פובליציסטען. נאָך אין עלטער פון 19 יאָהר איז ער געוועזען טעאַטער-קריטיקער פון „וועלט אַם מאָנטאָג" און האָט אַלעמען איבעראַשט מיט דער רייפקייט פון זיינע אָפּשאַצונגען און דער גלענצענדער פאָרם פון זיין קריטיק. אין יאָהר 1905 גרינדעט ער די „וועלט-ביהנע", וואָס ווערט אַ זאַמעלפונקט פאַר דעם בערלינער ליטעראַרישען לעבען.

Dr. med.
EYCHNER Jakób
Aleja 1-go Maia16, Tel. 11-24
אינערליכע- און קינדער-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 6–7, זונטאָג פון 3–4.

אין כינעזישע פייער-קעסעל.
ווער האָט אָנגעצונדען און אויפגעבלאָזען די פלאַמען פון בירגער-קריג?

אין צוזאַמענהאַנג מיט די געשעהענישען אין כינאַ איז אינטערעסאַנט צו דערצעהלען געוויסע פרטים וועגען לעבענס אַרט פון די נייע כינעזער.

בכלל וועגען זיי ווייס מען זעהר ווענינ. מעהר פעראינטערעסירט בעדינען זיך דעריבער מיט די ספעציעלע פאָרשונגען וועגען זיי, די דאָזיגע פאָרשונגען אָבער זענען שוין אַלט און וועגען דעם נייעם כינאַ ווייס מען כמעט ווי גאָרנישט.

ד"ר לעזשאַנדער, וועלכער האָט אַ רייהע יאָהרען געלעבט אין כינאַ און איז געוועזען פראָפעסאָר פון דער נאַציאָנאַלער אוניווערזיטעט אין פעקין, האָט איצט אין פאַריז פערעפענטליכט אַ בוך וועגען כינאַ.

מיט 30 יאָהר צוריק האָבען אין דער „הימעלדיגער אימפעריע" אָנגעהויבען צו בלאָזען מערב-ווינטען.

די קייזערליכע אלמנה טצו-כסי האָט נעהאַקט קעפ און אפילו אַריינגעוואָרפען אין טורמע דעם קייזער קואַנג-סיו, זי האָט געשניטען און געשטעקט אויף רעכטס און לינקס, ביז ס'האָט אויסגעשלאָגען די שעה און אָנשטאָט דער אימפעריע איז געקומען די רעפובליק פון די פינף טיילען: כינעזישע, מאַנדזשוריע, מאָנגאָלישע, מאָגאָמעטאַנישע און די טיבעטישע.

בעת'ן שליסען דעם ווערסאַילער טראַקטאַט זענען אָנגענומען געוואָרען לטובת יאַפּאַן 20 פונקטען פון די 21 אולטימאַטיווע פאָדערונגען פון יאַפּאַן צו כינאַ, וועלכע יאַפּאַן האָט אַרויסגעשטעלט צו כינאַ אין 1915 יי

כינאַ איז אַוועק פון ווערסאַיל אַן אונצופרידענע און די דאָזיגע אונצופרידענהיים האָבען געשיקט אויסגענוצט די סאָוויעטען.

אין דער ערשטער רייהע זענען די סאָוויעטישע דאָקטאָרינ'ס אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן די האַלב-אינטעליגענטע כינעזישע סטודענטען, וועלכע שפּילען איבערהויפט אַן אָנגעזעהענע ראָלע אין געזעלשאַפטליכען און פּאָליטישען לעבען פון לאַנד, און נאָך זיי וועלען מאַסענווייז נאָכגעהן די אַרבייטער און די סאָלדאַטען.

איבערהויפט צייכענט זיך אויס דאָס יונגע כינע מיט אַ שטאַרקען פּאַטריאָטיזם, פיינדשאַפט צו די אייראָפּעער און גרויסער עם-הארצישקייט.

ד"ר לעזשאַנדער איז זעהר נישט אָפּטימיסטיש בנוגע דער צוקונפט פון כינע.

דער עקאָנאָמישער און סאָציאַלער קריזיס איז נישט נאָר אַ פועל-יוצא פון די פּאָליטישע געשעהענישען, און ער וועט דויערען גאַנץ לאַנג.

דורות-לאַנג האָט כינע נישט עוואָלוציאָנירט. 90 פראָצ. פון דער בעפעלקערונג לעבט פון ערד-אַרבייט און דאָך איז אויף דעם געביט גאָרנישט אויפגעטון געוואָרען. די ערד איז ערשעפט, קיין שום נייע מעטאָדען פון ערד-ווירטשאַפט ווערען נישט אָנגעווענדעט און אפילו אין די מכשירים זענען נישט איינגעפיהרט-געוואָרען קיין אויסבעסערונגען. ווענען קיין וואַלד-קולטור ווייסט מען דאָרט נישט. די אינטעליגענטע כינעזער האַלטען נישט פון אַגראָנאָמישער וויסענשאַפט. דאָס פאָלק איז קאָנסערוואַטיוו אויף דורך און דורך און קען נישט אויפנעהמען מיט אַ מאָל די נייע מלוכה-און געזעלשאַפטליכע פאָרמען.

די אייראָפּעער, שרייבט ד"ר לעזשאַנדער, האָבען פערניכטעט די אַלטע אָרדנונג אין כינע, האָבען אַריינגעבראַכט דרך ארץ צו זייער קראַפט צום האַרמאַט און קוילען-וואַרפער. כינעזער האָבען די דאָזיגע לעהרע אויפגענומען און דערווייל איבען זיי זיך אין הלכות פיהרען קריג צווישען זיך גופא, און בעהערשען די קונסט פון די האַרמאַטען און ביקסען. ס'איז אָבער נישט לאַנג די צייט, ווען די כינעזישע אַרמעי וועט געפינען אַן אַנדער אָביעקט פאַר איהר קאַמף. די איצטיגע בעהערשער פון די מוחות איילען זיך קומען צו דער מאַכט כדי „אַרויסצויאָגען די טייוואָלים פון יענער זייט ים".

מ'דאַרף דעריבער געדענקען, אַז כינע איז דער גרעסטער מענשען-רעזערוואָאַר אין דער וועלט.

ד"ר לעזשאַנדער בעשולדיגט די סאָוויעטען-מאַכט אין פיהרען אינטריגעס אויפ'ן ווייטען מזרח. פעסטשטעלען מוז מען אָבער, אַז כינע איז אויפגעוואַכט געוואָרען נישט דורכ'ן „לענין־יזם" נאָר דורכ'ן מערב מיט זיינע האַרמאַטען און קויהלען-וואַרפערס.

דער 25-יעהריגער יוביליי פון קרן-קימת לישראל.

גליקוואונשען פון לאָרד פּלומער

ירושלים, (יט"א) ווי מ'ר האָבען שוין טעלעגראַפיש מיטגעטיילט, איז דעם 30-טען נאָוועמבער, צום 1-טען חנוכה-ליכטעל, פאָרגעקומען אַן אימפּאָזאַנטע פייערונג לכבוד דעם 25-טען יוביליי פון קרן-קימת. אין דער פייערונג האָבען זיך בעטייליגט מעהר ווי 1,000 געסט, פאָרשטעהער פון דער ארץ-ישראל רעגירונג, פון יודישע נאַציאָנאַלע און קאָמונאַלע קערפּערשאַפטען, רעליגיעזע, פּאָליטישע און סאָציאַלע אָרגאַניזאַציעס ווי אויך פאָרשטעהער פון די יודישע קאָלאָניעס און פון דער יודישער אַרבייטערשאַפט. עס זענען אָנוועזענד געווען אַלע אויסלענדישע קאָנסולען דערין אויך דער פוילישער קאָנסול ה' קיביצקי. די פייערונג האָט געעפענט מיט אַ גרויסע רעדע דער פּרעזידענט פון יודישען נאַציאָנאַל-פאָנד מ. אוסישקין.

דער דירעקטאָר פון לאַנד-דעפּאַרטאַמענט פון דער ארץ ישראל-רעגירונג ה' שטובס האָט איבערגעגעבען גליקוואונשען אין נאָמען פון נציב העליון לאָרד פּלומער.

הרב עוזיאל האָט בעגריסט דעם קרן-קימת אין נאָמען פון הרבנות הראשית אין ארץ-ישראל, קאָלאָנעל קיש אין נאָמען פון ציוניסטישען עקזעקוטיוו, דוד יעלין אין נאָמען פון ועד הלאומי, קאַפּלאַנסקי אין נאָמען פון קרן-היסוד, דר. מאַגנעס אין נאָמען פון העברעאישען אוניווערסיטעט.

ס'איז לייכט צו מאַכען מערטירער...
וואָס כ'האָב געזעהען אין פוילישע תפיסות.

ווי לייכט עס איז צו מאַכען מערטירער און ווי שווער עס איז אַ מערטירער צו זיין, האָבען מיר זיך געקאָנט איבערצייגען אין אַ גאַנצער רייהע אינטערעסאַנטע פאַלען, ווען מיר זענען געשטאַנען פנים אל פנים מיט די מענשען, וועגען וועלכע פּאָליציי-בעריכטען האָבען געמעלדעט געפעהרליכע רעוואָלאַציעס און די פּרעסע אין גאַנצען לאַנד האָט איבערגעקייעט סענסאַציאָנעלע ידיעות.

מיט אַ בעזונדערן געפיהל האָבען מיר זיך געלאָזט פיהרען דוקא אין די צעלעס, אין וועלכע די זיכערהייטס-מאַכט האָט געהאַלטען פעסט אונטער שלאָס און ריגעל קליינע העלדען פון גרויסע פּאָליטישע אַפערעס. איין בליק, אַ פּאָר ווערטער אַדורכגעשמועסט און עס איז פערשוואונדען דער צויבער-מאַנטעל פון העלדענטום. פאַר אונז איז געשטאַנען קליינע, טאָג-טעגליכע מענשעלעך, וועלכע האָבען אַליין נישט פערשטאַנען, וואָס אַזעלכעס זיי האָבען אויפגעטון.

* *

— איך בעט אייך, זאָגט מיר, בין איך טאַקי חנה לאה'די מצה-בעקערין, אַ יודענע פון 71 יאָהר, וואָס האָט קיינמאָל קיין מענשען ניט שלעכטס נישט געטון, קיין מענש נישט בעריהרט, עהרליך די וואָג געהאַלטען, צי בין איך אפשר אַ גנב'טע, אַ מערדערין, וואָס מען האַלט מיך דאָ אָב די זעקסטע וואָך? איך וואָלט כאָטש וויסען פאַרוואָס?

דעם אמת געזאָגט, האָבען מיך אַ ביסעל איהרע יאָהרען אָבער נישט איהר בצווייען געריהרט. ווי געשיקט זיך-טראַכט זיך אַ מענש מיט זיין פשוט'ען שכל-אזמויסט זיצט מען נישט. מכתא מיט דער וואָג ביי די מצות איז גאָרנישט געווען אַזוי כשר...

אַ וואָרט צו אַ וואָרט, נאָכגעפרעגט ביים פּראָקוראָטאָר, וואָס איז מיט אונז מיטגעגאַנגען, וואָסזשע האָט זיך אַרויסגעשטעלט?

„די יודענע איז קיין גנב'טע נישט — ערקלערט אונז דער פּראָקוראָטאָר — זי איז נאָך מעהר, זי איז בעשולדיגט אין צוגעהעריגקייט צו אַ געפעהרליכער פּאָליטישער באַנדע".

— געשולדיגט אין צוגעהעריגקייט צו אַ קאָמוניסטישער באַנדע...

איך טראַכט מיר: מן הסתם אַ ליטוואַקעס יודענע — זי שטאַמט פון ווילנא. וואו זי איז טאַקי געזעסען — איז אָנצונעהמען אפילו אַזעלכעס, וואָס אונזערער אַ פּאָליציאַנט וואָלט נישט געגלויבט אויף אַ לעמבערגער „פאַר דער שוהל"-יודענע. אָבער איך האָב געהאַט אַ טעות... אַ 71-יאָהריגע יודישע מצה-בעקערין אין ווילנא פלאָגט זיך אָפּ צו פערדינען אויף אַ שטיקעל טרוקען ברויט און חלומ'ט אפילו נישט וועגען פּאָליטיק.

אַ פּאָר אויגען האָט אַרויסגעשטעלט דאָס אָרימע ווייבעל, ווען איך האָב איהר אויפגעקלערט, אַז מען האַלט זי נאָר אַלס „פּאָליטישע". זי פערשטעהט אוראי נאָך היינט נישט, ווען זי איז שוין לאַנג פריי, וואָס פאַר אַ שייכות עס קאָן האָבען מצה-באַקען מיט פּאָליטיק.

אָבער די ווילנער פּאָליציי האָט דאָס דאָזיגע שייכות געפונען. די יודענע האָט געהאַט צוויי זוהן און איין טאָכטער אין עלטער פון 14 ביז 17 יאָהר. אַרבייטער צרגיק אין אַ פאַבריק. פאַר'ן 1 טען מאַי האָט די עלטעסטע טאָכטער, דאָס 17-יאָהריגע מיידעל, גענעהט אַ רויטע פאָהן פאַר'ן בונדיסטישען מאַכיד. די פּאָליציי האָט דורכגעפיהרט, ווי געוועהנליך, די פאַר מאַי-רעוויזיע, געפונען די פאָהן און דערווייל מיטגענומען די גאַנצע משפחה. די אַלטע מאַמע און די 2 יונגלעך. „לעת עתה" זענען זיי געזעסען די זעקסטע וואָך.

* * *

אין דער דאָזיגער יודענע האָב איך זיך געמוזט דערמאָהנען אין ראַוונא, ווען מע האָט אונז אַריינגעפיהרט אין אַ צעלע, וואו איך האָב צווישען לויטער פויערים, פּאָליטישע אַרעסטאַנטען, דערזעהן צוויי אַלטע יודען. איינער אפילו מיט אַ לאַנגער גראָהער באָרד. טיפּען: געזונדע דאָרף-יודען, ערגיץ פון הינטער דער רוסישער גרעניץ. אַלע אַרעסטירטע זענען געווען בעשולדיגט אין צוגעהעריגקייט צו די פאַר-אַ יאָהרען נאָך אַזוי בעריהמטע דיווערזאַנטען-באַנדעס, וואָס האָבען זיך אַריבערגעכאַפּט פון סאָוויעט-רוסלאַנד איבער דער פוילישער גרעניץ און מיט הילף פון די דערמאָנטע אַרעסטירטע אָנגעמאַכט אַ מ'ה שחורה. דער פוילישער גרעניץ-ווייס.

מילא די אוקראַאינישע פויערים-האָב איך געקלערט-קאָן שוין פּעגליך זיין. אָבער-יודען, דיווערזאַנטען באַנדיטען? - עפּיס נישט קיין יודישע מלאכה, שוין וויל איך מיר אויסטייטשען-אַ רוסישער יוד, וואָס קאָן מען וויסען? איך לאָז מיך אַריין אין אַ שמועס מיט די יודען, אָבער האַק און בראָק און זיי פרעגען אַלץ פערוואונדערט צי תמ'עוואַטע:— וואָס איז דאָס אַ דיווערזאַנטען-באַנדע?...

עפּיס נישט אין גאַנצען כשר איז מיר די מעשה פאָרגעקומען. פון דער העלער הויט איינזעצען צוויי יודען דוקא אַלס דיווערזאַנטען? פאָרט נישט אין גאַנצען קלאָר.

אַ יעדער פון די יודען איז נישט געזעסען אַליין. אין דער פרויען אָבטיילונג פון תפיסה האָט יעדער פון זיי געהאַט אַ טאָכטער. ביידע פער'משפט פאַר קאָמוניסטישער אַגיטאַציע. איינע פון זיי איז שוין געווען אויסגעטוישט קיין רוסלאַנד, די אַנדערע האָט געוואַרט אויפ'ן אויסטויש. די קינדער — קאָמוניסטישע אידעאַליסטען, די טאַטעס-פּראָסטע גרעניץ-יודען, וואָס פערנעהמען זיך אַ פנים מיט גרעניץ-שמוגעל. פשוט צוליב פרנסה. אָבער אַ טאָכטער אַ קאָמוניסטקע-אַ פנים איז שוין דער טאַטע נישט אַ פּ"אַסטער גרעניץ-שמוגלער. אוראי אַ פּאָליטישער „קאָרפּען-קאָפּ", אַ דיווערזאַנטען-באַנדיט.

די פּאָליציי איז טיילמאָל „שאַרפזיניג" זי שטעלט צונויף אַ וואַנד מיט אַ וואַנד און — עס לאָזט זיך אויס אַ בוידעם. אָבער דערווייל זיצען צוויי פּראָסטע יודען, אפשר אונשולדיג, אפשר גאָר אַביסעל שולדיג אין שמוגלעריי, „בעשטראָהלט" מיט אַ שיין פון פּאָליטישען העלדענטום, וואָס האָט זיך זיי קיינמאָל נישט גע'חלומ'ט...

*

פון איינעם מאַכט מען אַ מערטירער, כאָטש זיין האַרץ גלוסט גאָרנישט דערנאָך. טרעפען זיך ווידער טיפּען, וואָס לעכצען נאָכ'ן גלאַנץ פון מערטירערטום, גלויבט מען זיי נישט. אַזאַ וואָלט איז שוין.

אין לוצק טרעפען מיר אַ פּאָליציאַנט אין מונדיר. אַ אורטייל אויף 4 יאָהר.

— פאַרוואָס? — פרעגט אונזער פאָרזיצער.

— פאַר געוויסענהאַפטער אַמט-פיהרונג

— וואָס האָט איהר געטון?

— איך האָב פערהערט עדות אויף דער פּאָליציי. איך האָב דאָס געטון מיט גרויס געשיקליכקייט און תמיד אַרויסבעקומען דעם אמת.

— און די פערהערטע — האָט צוגעגעבען דער פּראָקוראַטאָר — זענען געבליבען טויט ביים פערהער...

די ערשטע העלפט פון דעם פּאָליציאַנטס אינפאָרמאַציע איז געווען אמת, ער איז געזעסען פאַר אַמט-פיהרונג. אין דער צווייטער העלפט אָבער האָט ער געהאַט אַ טעות. געוויסענהאַפט איז ער נישט געווען.

אָבער דעם טעות האָט מען געהאַט אין אַ סך פּאָליציי-אַמטען. בלויז איין פּאָליציאַנט איז דערפאַר געזעסען אין לוצק...

דעפּ. ד"ר אבר. אינזלער

דאס לאדזער לעבען

7	דעצעמבער
דינסטאָג	זון-אויפגאַנג 7.17
ב	זון-אונטערגאַנג 3,30
טבת תרפ״ז	לענג פון טאָג 9

רשימות פון די יאהרגענג: 1906, 1905 און 1904.

מעלדען זיך אויף טראָגוטאַ 10 אין די שעה׳ן פון 8 אין דערפריה ביז 3 נאָכמ. שבת - פון 8 ביז האַלב 2.

יאָהרגאַנג 1906.

היינט, ד. 7. די, וועמענס פאַמיליען-נעמען ס׳הויבען זיך אָן מיט די אותיות .Sz Sch

מאָרגען, מיטוואָך - .U, T

היינט

הויבט מען אָן אויסצאהלען שטיצע פאר אינטעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע.

(או) היינט 12 אַ זייגער בייטאָג וועט זיך אָנהויבען די אויסצאָהלונגען פון אונטערשטיצונגען פאַר אינטעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע, עס וועלען בעקומען אונטערשטיצונגען די אַרבייטסלאָזע, וועלכע האָבען לעגיטימאַציעס פון 1675 ביז 2011.

אַלע געהן היינט אין פילהאַרמאָניע אויף דער פאָרשטעלונג לטובת „תומכי אורחים״.

שלאף-וואגאן

3. קלאס אין צוג לאדז-דאנציג

(ד) אָנהויבענדיג פון 7. דעצעמבער וועט אויף דער באַהן-ליניע לאָדז-דאַנציג, קורסירען אַ שלאָף-וואַגאָן אויך פון דער דריטער קלאַס.

א שרפה.

(אס) אין שוסטער - ווערקשטעל פון רפאל יאַקובאָוויטש אויף קילינסקא 29 האָט שבת אויסגעבראָכען אַ שרפה. די פייערלעשער האָבען שנעל איינגעלאָשען די שרפה.

גנבות.

(–) אין דער וואוינונג פון מאַרטאַ קונעווסקאַ, (נאַרוטאָוויטש 24) זענען צו-גע׳גנב׳עט געוואָרען פערשידענע זאַכען. די גנב׳טע יוזעפאַ קאַלושנא איז אַרעס-טירט געוואָרען.

(אס) זונטאָג האָבען גנבים זיך אַריינ-געריסען אין יובילער-געשעפט פון יעקב גרינבערג און צוגע׳גנב׳עט פערשידענע טייערע חפצים אויף אַ סומע פון 2,400 זלאָטים.

די פאָליציי זוכט די גנבים.

בעזוכט

אַלע היינט די פאָרשטעלונג און פיל-האַרמאָניע, וואָס דער ריוח געהט לטובת „תומכי אורחים״.

„בית לחם״.

פרייטאָג איז פאָרגעקומען די פער-טיילונג פון די פראָדוקטען פאַר בכבודה. אין דער אָנוועזענהייט פון דער פער-וואַלטונג.

פון הײנטיגען שבת אָן וועט דער יעדע וואָך פערטיילט ווערען אומזיסטע פראָדוקטען.

זגערזש

ליקווידירט די עפענטליכע ארבייטען.

(–) דער זגיערזשער מאַגיסטראַט האָט בעשלאָסען צו ליקווידירען די עפענטליכע אַרבייטען, וועלכע קומען דאָרט פאַר זייט די לעצטע חדשים.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט זענען שוין אָפגעזאָגט געוואָרען פון דער אַר-בייט 120 אַרבייטער.

שטייער-הנחות

אויסגע׳פועל׳ט ביים פינאנץ-מיניסטעריום.

(ש) די פאָרשטעהער - פון לאָדזער סוחר׳טום האָבען אינטערווענירט אין וואַרשאָ וועגען אָנווענדען אַ גאַנצע רייח שטייער-הנחות. אַלס רעזולטאַט פון די דאָזיגע אינטערווענצען האָט דער פאָר-שטעהער פון שטייער - דעפאַרטאַמענט ביים פינאַנץ מיניסטעריום פערזיכערט, אַז אין די נאָהענסטע טעג וועט דער פינאַנץ-אַמט בעקומען אַ צירקולאַר וועגען די דערמאָנטע הנחות.

אין דער ערשטער רייה וועלען אינ-גאַנצען אַנולירט ווערען די פערלעגענע שטייערען פאַר׳ן יאָהר 1925. אויב דאָס בעצאָהלען די שטייערען וועט דראָהען די צאָהלער מיט אַ רואין. ווייטער וועט נישט גערעכענט ווערען קיין 10-פראָ-צענטיגער צוגאָב צו די פאַטענטען פון 3 טער און 4-טער קאַטעגאָריע. ווייטער איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די טעקסטיל-געשעפטען, וועלכע האָבען

נאָר 5 פראָצענט וואָלאויסאַרבייטונגען אין זייער אומזאַץ שטייגט נישט איבער 20 טויזענד זלאָטיס קענען אויסקויפען אַ פאַטענט פון דריטער קאַטעגאָריע אָנ-שטאָט ווי ביז איצט 2-טער.

איינע פון די וויכטיגסטע ענינים איז אָבער דאָס וואָס דאָס לאָדזער סוחר־טום האָט בעקומען פון דער פ. ק. אָ. אַ קרעדיט פון 600 טויזענד זלאָטעס.

דער קאנפליקט מיט די טראמוואי-ארבייטער

אונטערהאנדלונגען, בעראטונגען, קאנפערענצען און א שטרייק-סכנה.

(ב) צוליב דער אָפוועזענהייט פון דעם פרעזעס פון דער לאָדזער טראָמ-וואַי - געזעלשאַפט ה׳ בידערמאַן, האָט דער וואָיעוואָדע יאַשטשאָלט נעכטען אָפגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט׳ן וויצע פרעזעס אַדוו. סטוּשקאָווסקי, אויף דער קאָנפערענץ איז אויך אָנוועזענד געווען דער אַרבייטס - אינספעקטאָר וואָיטקע-וויטש.

דער וואָיעוואָדע האָט אָנגעוויזען אויף די פאָלגען, וועלכע עס קען מיט זיך ברענגען אַ שטרייק פון די טראַמ-וואַיען, סיי פאַר דער טראַמוואַי דירעק-ציע, סיי פאַר די אַרבייטער און פאַר דער בעפעלקערונג, בעזונדערס פאַר די

חגאות, דער וואָיעוואָדע האָט געבעטען דעם אַדוו. סטוּשקאָווסקי ער זאָל זיך אַרויסזאָגען אויף וואָס פאַר אַן׳אופן עס קען ליקווידירט ווערען דער קאָנ-פליקט צווישען דער דירעקציע און די אַרבייטער.

ה׳ סטוּשקאָווסקי האָט צוגעזאָגט דעם ענין פאָרצושטעלען אויף אַ זיצונג פון דער טראַמוואַי-פערוואַלטונג.

* * *

(ס) עהערנעכטען איז אין די קלאַ-סען - פעראיינען פאָרגעקומען אַ זיצונג פון די קרייז - פערוואַלטונג פון אינ-סטיטוציעס פון עפענטליכען געברויך. אויף דער זיצונג איז אָנוועזענד גע-

ווען דער פּרעזידענט אין סעקרעטאַר פון דער הויפט-פערוואַלטונג אין וואַרשאַ.

ס׳איז אָנגעוויזען געוואָרען, אַז אויב דער סכסוך מיט די טראַמוואַי-אַרבייטער וועט נישט ערלעדיגט ווערען אויף אַ פריודליכען אופן, וועט ער איבערגע-געבען ווערען דעם אַרבייטס-מיניסטע-ריום, אויב אויך דאָס וועט נישט העל-פען, וועט זיך אָנהויבען אַ שטרייק נאָך פאַר די חגאות. די אָנוועזענדע מיט-גלידער פון דער צענטראַל-פערוואַלטונג האָבען אָנגעוויזען, אַז די אָנגעשטעלטע פון אינסטיטוציעס פון עפענטליכען גע-ברויך אין גאַנצען לאַנד וועלען זיך סאָ-לידאַריזירען מיט דער שטרייק-אַקציע פון די לאָדזער טראַמוואַי אַרבייטער.

מ׳וועט שוין היינט פראמבירען געשחט׳נע גענז

(*) נעכטען אין אָיעגד איז אין לאָ-קאַל פון דער קהלה פאָרגעקומען אַ זי-צונג פון דעם ראַבינאַט און פון כשרות קאָמיסיע מיט די פערטרעטער פון דעם געפליגעל-פעראיין ה״ה מ. אוניקאָווסקי און י. ווענדעל.

די זיצונג וואָס האָט זיך אָנגעהויבען 9 אין אָוונד, האָט זיך פערצויגען ביז 1 ביינאַכט. די פערטרעטער פון די גע-פליגעל - הענדלער האָבען אָנגעוויזען. אַז אויב ס׳וועט איינגעהאַלטען ווערען דער איסור אויף די עופות, וואָס זע-נען נישט געשחט׳ען אין לאָדז, וועלען

די פאָשער הויבען די פרייזען און אַרויס רופען אַ יקרות. די פאָרשטעהער פון ראַבינאַט האָבען דאַן ערקלערט, אַז אויב די פאָשערס וועלען ווירקליך הוי-בען די פרייזען, וועט דער ראַבינאַט אָנעהמען געגען זיי מיטלען און וועט צו דעם נישט דערלאָזען׳

די שוחטים האָבען פערלאַנגט אַ תוספה: ביז איצט האָט מען פון אַ גאַנז געצאָהלט 20 גר. די שוחטים האָבען איצט פערלאַנגט, אַז דער פרייז פאַר שחיטה זאָל פעסטגעשטעלט ווערען אויף 40 גר. די געפליגעל-הענדלער און דער

ראַבינאַט זענען אויף דעם נישט מסכים געווען. נאָך אַ לאַנגען אָמפערניש איז בעשלאָסען געוואָרען פעסטשטעלען דעם פרייז אויף 30 גר. דער ראַבינאַט האָט דערביי עס מאָטיווירט מיט דעם, וואָס דער דאָזיגער פרייז איז לפּולם גילטיג געווען יאָך פאַראָיאָהרען ווינטער און נאָר דורך אַ צופאַל, האָט מען ביז איצט געצאָהלט נישט 30 גר. נאָר 20.

היינט וועט מען שוין שחט׳ען גענז און פלאַמבירען זיי, ווי דער ראַבינאַט האָט עס פערלאַנגט.

פערטשאדעט געווארען.

( ) די איינוואוינער פון נייע זאַגשעווס-קאַ 16 האָבען נעכטען אינדערפריה פלוצליגג דערהערט קרעכצען אין דער וואוינונג פון הענעך בערקמאַן.

די שכנים האָבען אויפגעריסען די טיר און אַריין אין בערקמאַנ׳ס וואוי-נונג אין איהם געטראָפען ליגען אַ פער-

טשאַדעטען אויף דר׳ערד נעבען פענ-סטער.

ווי ס וויזט-אויס, האָט בערקמאַן געוואָלט אין דער לעצטער מינוט צו-געהען צום פענסטער, אָבער ער האָט פערלוירען דאָס בעוואוסטזיין.

דער אַרויסגערופענער פעלדשער האָט נישט געקענט דערמונטערן דער פער-טשאַדעטען. ערשט די פאָגאָטאָוויע האָט בערקמאַנ׳ען אָפגעפיהרט אין שפּיטאָל.

– די פערטשאַדונג איז ענטשטאַנען צוליב אַ שלעכט געהייצטען אויווען.

קאסע-ברעכער אין לאדזער שפירט-מאנאפאל

דאסמאל האט זיך אבער נישט איינגעגעבען.

(–) נאָך דעם קאַסע - איינברוך אין דער קאַפעלוש - פאַבריק פון קאַרל גע-פערט, האָבען די קאַסע - ברעכער זיך נעכטען אַריינבעקומען אין דעם מלוכה שען שפּירט-מאָנאָפּאָל אויף רוג זאַגאַי-ניקאָווע און ראָקיטשינסקאַ.

עהערנעכטען אין אָוונד האָבען די גנבים אויסגעבויערט אַ לאָך אין דאַך און אַראָפּגעלאָזט אַ שירם, כדי דאָס קאַלך, וואָס פאַלט אַראָפּ, זאָל נישט אָנ-מאַכען קיין גערויש.

ווען דער דאַך איז שוין געווען דורכ-געלעכערט און די גנבים האָבען זיך שוין געוואָלט נעהמען צו דער „אַר-בייט", איז אָנגעקומען דער קאַסיר פון שפּירט - מאָנאָפּאָל כדי עפּעס צו קאָנ-טראָלירען. ער האָט דערהערענדיג טריט האָבען זיך די קאַסע - ברעכער בעהאַל-טען. אָבער דער קאַסיר האָט בעמערקט דעם דורכגעלעכערטען סופיט און דעם אַראָפּהענגענדען שירם, און, ער איז שנעל צו מיט אַ געוואַלד צום פענסטער.

אין דעם מאָמענט האָבען זיך די גנבים נצלאָזט אַנטלויפען אַראָפּ פון די טרעפּען.

אויפ׳ן אַלאַרם זענען אָנגעקומען פּאָ-ליציאַנטען און שפּעטער נאָך פּאָליציי-פונקציאָנערען.

די קאַסע - ברעכער האָט מען שוין אָבער נישט געכאַפּט.

ביי דער דורכגעפיהרטער אַבלאַווע זענען אַרעסטירט געוואָרען עטליכע צעהנדליג פערזאָן. זייערע נעמען ווע-רען געהאַלטען בסוד.

אנ׳אנפאל אויף די טרעפ.

(*) אויף פּעטריקאָווער 21 געפינט זיך אַ מאַנופאַקטור-געשעפט פון ה׳ ראָ-זענבערג. נעכטען אין אָוונד אַרום 6 אַ זייגער איז פרל. ראָזענבערג אַ היים-געגאַנגען אויף זאַוואַדזקאַ 16a. זי האָט מיט זיך געטראָגען די האַנד-בייטעל. אויף די טרעפּ נעבען איהר וואוינונג האָט זי אָנגעיאָגט עפּעס אַ יונגערמאַן און דראָהענדיג איהר מיט אַ רעוואָלווער פערלאַנגט פון איהר דאָס געלד, מיי-נענדיג, אַז זי טראָגט מיט זיך דעם

טאָג-פּדיון פון געשעפט.

ווען דער אָנפאַלער האָט אָבער דער-זעהן, אַז אין בייטעל איז קיין געלד נישטאָ, האָט ער דראָהענדיג מיט׳ן רע-וואָלווער געפאָדערט, אַז זי זאָל אויס-טוּן איהר מאַנטעל און איהר אָפּגעבען. דאָס פרל. האָט דאַן אויפגעהויבען אַ געשריי. דער באַנדיט האָט זיך דער-שראָקען, אויסגעריסען דאָס האַנד-בייטעל און איז אַנטלאָפען.

ליבע

און זעלבסטמארד.

( ) אויף וואָלטשאַנסקאַ 4 האָט די 17-יעהריגע דינסט סטאַניסלאַוואַ באַגאַצ-קאַ זיך גע׳סמ׳ט מיט סובלימאַט.

די סיבה פון זעלבסטמאָרד זאָל זיין אַ - ליבע.

פאָגאָטאָוויע האָט זי אין אַ שווערען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

זאל פילהארמאניע

נארוטאָוויטשאַ 20.

די טעג הויבען זיך אָן גאַסטשפּיל׳ען פון בעריהמ-טען אַרטיסט

יוליוס אדלער

צוזאַמען מיט זיין אויסגעצייכענטען אַנסאַמבל. פרויען: הדסה, האַליטש, רענינא, סאַלמאַי, שאיעוויטש. מענער: בריז, לאָוי, הירץ, האן, קראַניץ, שטאַפּע-דער, ראַטשטיין או אנד.

פּ טים אין ווייטערע אַנאָנסען און אַפישען.

פון געריכט.

דריטהאלבען יאָהר פאר א גנבה

(§) נעכטען זענען פאַר׳ן קרייז-געריכט געשטאַנען: עדוואַרד בוכוואַלד, אַלעק-סאַנדער בושענושענקאַ, סעראַפין פושי-בילאַ און פראַנציסעק מאַלאָוואַניעק, וועלכע האָבען או סנעפיהרט אַנ׳איינ-ברוך-גנבה אין דער ווילע פון האַנדקע נעבען העלענאָוו.

דאָס געריכט האָט פע׳משפּט ביכ-וואַלד׳ן און פושעושעדושענקאַ צו 2 און אַ האַלב יאָהר טורמע און פראַנ-ציסעק מאַלאָוואַניעץ צו 4 יאָהר טורמע. דער פירטער אָנגעקלאָגטער פושיבילאַ איז בעפרייט-געוואָרען.

א „בריליאנטען-הענדלער" האט בעקומען 1 יאָהר טורמע.

(או) דאָס לאָדזער קרייז-געריכט האָט בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען דעם וואַרשאָווער איינוואוינער אלי׳ קראָטענ-בערג, וועלכער איז געווען בעשולדיגט, אַז ער האָט אין לאָדז אויף די גאַסען פערקויפט גלעזלעך אַלס בריליאַנטען און אַזוי אַרום אויסגעשווינדעלט געלד ביי פערשידענע מענשען.

קראָטענבערג איז פער׳משפּט-געוואָ-רען אויף 1 יאָהר טורמע און צו בע-צאָהלען די געריכטס-קאָסטען.

קומט מאָרגען

אויף דער היינטיגער פאָרשטעלונג אין

פילהארמאניע-זאל

געבוירען אויף די טרעפּע.

(אס) אויף פּיעטריקאָווער 31 האָט דאָס דינסטמיידעל קאַראָלינאַ זולעוואַ אויף די טרעפּען געבוירען אַ קינד, די קימפּעטאָרין און דאָס קינד זענען אָפּ-געפיהרט געוואָרען אין קליניק אויף נאַרוטאָוויטשאַ גאַס.

שוידערליכער מאָרד און זעלבסטמאָרד.

פראַנקער אַרבייטער רעדט זיך איין, אַז ער וועט אינגיכען שטאַרבען און ער דער־הרג׳עט זיין פרוי, כדי זי זאָל נישט חתונה־האָבען מיט אַנ׳אַנדערן מאַן.

(–) אין דערפעל דאָמבראָוואָ נעבען דער באַהן־ליניע קאָיני–ווירזשוו, האָט זיך אָבגעשפּילט אַ שרעקליכע טראַגעדיע. אַ מאַן האָט דערמאָרדעט זיין פרוי, און דערנאָך אַליין געפּרובט בעגעהן זעלבסטמאָרד.

די פּרטים פון דעם שוידערליכען געשעהעניש שטעלען זיך פאָר אַזוי:

אין דעם דערפעל דאָמבראָוואָ וואוינט דער 29 יעהריגער יוזעף אָוּט, וועלכער איז בעשעפטיגט אין דער פאַבריק פון אַדאַם אָסער, צוזאַמען מיט זיין פרוי, דער 25־יעהריגער אַלפרעדאַ.

דאָס פּאָרפאָלק האָט געלעבט גוט און צופרידען, אָבער לעצטענס האָט יוזעף אָוּט אָנגעהויבען ליידען אויף עפּעס אַ קרענק. ווי דאָקטוירים האָבען ערקלערט, האָט ער געליטען אויף דער „בלינדער קישק״ און נירען. זייט דער דאָקטאָר האָט געשטעלט דעם דיאַגנאָז, האָט זיך יוזעף אוּט אָנגעהויבען איינרעדען, אַז ער וועט לאַנג נישט לעבען און דעריבער פערלאַנגט ער פון דער פרוי אַ צוזאָג, אַז זי וועט נאָך זיין טויט מיט קיינעם מעהר נישט חתונה האָבען.

די פרוי האָט איהם אויסגעלאַכט און ערקלערט, אַז זי גלויבט נישט אין זיינע איינרעדענישען וועגען טויט און זי האָט איהם פערזיכערט, אַז ער וועט נאָך לאַנג, לאַנג לעבען מיט איהר צוזאַמען.

יוזעף אוּט איז אָבער אַלץ מעה בעהערשט געוואָרען פון דעם שגעון וועגען זיין ניכען טויט און ער האָט יעדען טאָג „געגריזט״ צו פערענדיגען דאָס לעבען. אין אַלץ מצהר האָט ער גערעדט מיט זיין פרוי וועגען דעם, אַז ער קען נישט דערלאָזען, זי זאָל אַמאָל געהערען צו עמיצען אַנדערש.

ביז – עהערנעכטען איז געשעהן די טראַגעדיע.

עהערנעכטען, זונטאָג, האָט זיך דאָס פּאָרפאָלק אויס, ווי געוועהנליך געלעגט שלאָפען אַרום 10 אין אָוונד, מעגליך, זיי האָבען צווישען זיך עפּעס גערעדט וועגען דער אַלטער פראַגע פון יוזעפ׳ס איינרעדענישען וועגען טויט, חתונה, – אָבער יוזעפ׳ס מוטער וועלכע וואוינט אין דעם זעלבען „אָ״י אָ״, ערקלערט, אַז זי האָט גאָרנישט געהערט רעדען. ווייל אויב מ׳פלעגט ביי יוזעפ׳ן אין שטוב רעדען, פלעגט זי יאָ הערען.

אַרום 2 בייננאַכט איז יוזעף אַראָבגעשפּרונגען פון בעט און אָנגעהויבען עפּעס זוכען אין דער פינסטער. ער איז צו צום טיש און געפונען אַ שער׳ל. מיט דעם שער׳ל איז ער צו צו דער שלאָפענדער פרוי און שנעל אַריינגעשטאָכען ביידע שאַרפען אין דער ברוסט. וואַרשיינליך, האָט די פרוי באַלד פערלוירען דאָס בעוואוסטזיין, ווייל קיין שום געוואַלדען האָבען זיך נישט געהערט. דאַן האָט יוזעף נאָך עטליכע מאָל אַריינגעשטאָכען די שער־שאַרפען אין עטליכע ערטער פון דער פרוי׳ס קערפער, ביז – זי איז געבליבען ליגען אַ טויטע אין אַ קאַלוזשע בלוט.

ערשט שפּעטער האָט יוזעף זיך אַליין אַריינגעשטאָכען דאָס שער׳ל אין עטליכע ערטער פון האַלז, פון וואַנען ס׳האָט אָנגעהויבען שטראָמען בלוט.

מיט די לעצטע כוחות איז דער מערדער־זעלבסטמערדער אַריין אין בעט און זיך אָוועקגעלעגט נעבען דעם קאַלטען קערפער פון דער טויטער פרוי.

יוזעף איז נאָך נישט געווען טויט. ער האָט געפיהלט שרעקליכע שמערצען פון די בעקומענע וואונדען. ער האָט אָבער נישט געקריגען אין אַזוי געלעגען אָהן בעוועגונג פון 2 בייננאַכט ביז 6 אינדערפריה.

ערשט ווען די יוזעפ׳ס מוטער איז אַריין אין שטוב, האָט זי דערזעהן פאַר זיך דאָס שרעקליכע בילד:

פון בעט האָבען זיך גע׳גאָסען שטראָמען בלוט און ביידע קערפּערס זענען געלעגען אין בעט אָהן סימנים פון לעבען.

ס׳איז אַלאַרמירט געוואָרען די פּאָגאָטאָוויע און דער דאָקטאָר האָט פעסטגעשטעלט, אַז די פרוי אַלפרעדאַ איז טויט. יאַגעגען יוזעף לעבט, אָבער ער האָט זיך געמאַכט גלייך ער ליגט טויט.

די פּאָגאָטאָוויע האָט יוזעפ׳ן ערטיילט די ערשטע הילף און איהם אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

אויפ׳ן אָרט זענען אויך אָנגעקומען פאָרשטעהער פון דער פּאָליציי

בעת דער שנעל־דורכגעפיהרטער ערשטער אויספאָרשונג האָט יוזעף אוּט ערקלערט, אַז אין דעם טראַגישען אָוונט האָט ער אָפּגערעדט מיט זיין פרוי צו מאַכען אַ סוף פון ביידענס לעבען, אויף וואָס זי זאָל האָבען מסכים געווען, זיי האָבען דעריבער פריהער איינגענומען סם.

אָבער ווען ער האָט בייננאַכט געזעהן, אַז דער סם האָט נישט געווירקט, האָט ער בעשלאָסען אויסצופיהרען דעם מאָרד און זעלבסטמאָרד מיט אַ ראַזיר־מעסער. נישט קענענדיג געפינען דאָס ראַזיר־מעסער, האָט ער גענומען דאָס שער׳ל. דער מערדער־זעלבסטמערדער גיט ווייטער צו, אַז ער בעדויערט, וואָס ער אַליין איז נישט געשטאָרבען.

ווען מ׳האָט אוּט׳ן גענומען אין שפּיטאָל, איז ער צוגעפאַלען צום טויטען קערפער פון דער פרוי און איהר אָנגעהויבען קושען, שרייענדיג צו איהר:

– זיי מיר מוחל! איך וועל אויך נישט לעבען!

אַז יוזעף אוּט האָט זיך געגרייט צו דעם אויסגעפיהרטען שריט, בעווייזט דער פאַקט, וואָס מ׳האָט אין שטוב געפונען אַ פאָטאָגראַפיע פון איהם און דער פרוי פון די לעצטע עטליכע וואָכען. אויף דער פאָטאָגראַפיע איז געווען אויפגעשריבען: „מיר – אוּנז. 19. נאָוועמבער, 1926. דאָרף דאָמבראָוואָ״.

דער מאָרד און זעלבסטמאָרד האָט אין דער גאַנצער געגענד געמאַכט אַן אַערשיטערנדען איינדרוק.

בילדער־אויסשטעלונג

פון מאָלער מאַרק דאַנעמאַן אין דער קונסט־גאַלעריע.

עהערנעכטען איז אין שטאָטישער קונסט־גאַלעריע (אין שענקיעוויטש־פּאַרק) געעפענט געוואָרען די אויסשטעלונג פון זאַקאָפּאַנער בילדער.

צווישען אַנדערע געפינען זיך דאָרט די בילדער פון דעם לאָדזשער קונסט־מאָלער הענעמאַן, וועלכער האָט די לעצטע יאָה׳ען פערבראַכט אין די טאַטרע־בערג.

די בילדער־אויסשטעלונג זאָגט צו צו זיין זעהר אינטערעסאַנט און איז ווערט בעזוכט צו ווערען.

האַלטעט איין די הייזער און געוועלבער!

שטראָפען פון רעגירונגס־קאָמיסאַריאַט.

(מ) דאָס רעגירונגס־קאָמיסאַריאַט האָט מיטגעטיילט די געזונדהייטס־אָבטיילונג ביים מאַגיסטראַט, אַז פאַר נישט האַלטען ריין זייערע הייזער און געוועלבער זענען בעשטראָפט געוואָרען פאָלגענדע פּערזאָנען: אַבראַמאָוויטש לאה, ליפּאָוואַ 25; אַבראַמאָוויטש און גינזבערג, גלובנאַ 65; וועבער דוד, מילאַ 1; ראָבערט פיליפּ, נאָוואָ זאַשעווסקאַ 32; קאַן יצחק, פּאָמאָרסקאַ 67; פישביין יהושע, פּאַדזשעטש נאָ 29; קאַינצקי סטאַניסלאַוו, זשוראָוויאַ 18; באַרטשינסקי יעקב, דאָלנאַ 13; העלפּנאַט ענגעל, זשאָווסקאַ 57; וואַרשינסקי וואַווזשינעץ, לאַגטשנאַ 15; בענסקאָווסקי טעאָפיל, אַלעקסאַנדריסקאַ 34.

רעמאָנט אין די הייזער

מוז מען אָדורכפיהרען.

(מ) אין פרידענס־געריכט איז פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען הויז־בעזיצער אויף נאָוואָ־שיקאָווסקאַ 24, יוזעף קאָוואַלסקי פאַר נישט דורכפיהרען דעם רעמאָנט וואָס האָט פעראָרדענט די וואוינונגס־אינספּעקציע.

דאָס געריכט האָט דעם הויז־בעזיצער בעשטראָפט מיט 7 טעג אַרעסט און בעצאָהלען די געריכטס־קאָסטען. אַ חוץ דעם האָט דאָס געריכט פעראָרדענט, אַז דער רעמאָנט זאָל אָדורכגעפיהרט־ווערען אין פערלויף פון 7 טעג.

פערשפּרייט פאַלש־געלד.

און חערט פער׳משפט אויף 5 חדשים טורמע.

(ש) נעכטען האָט דאָס קרייז־געריכט בעטראַכט דעם פּראָצעס געגען ישראל אַרענבאַך, פאַר פערשפּרייטען פאַלש געלד.

דער דערמאָנטער אַרענבאַך האָט געפּרובט אויסצוגעבען אין דער צוקערניע פון שאַקאָווסקי, פּיעטריקאָווער 65 אַ פאַלשען 50 זלאָטי באַנקנאָט.

דאָס געריכט האָט אַרענבאַכ׳ן פערמשפט צו 5 חדשים טורמע, אַריינרעכענדיג איהם די צייט וואָס ער איז געזעסען ביז׳ן געריכט.

בעפאַלען אַ שחט־הויז־אַרבייטער

און איהם שווער פערוואונדעט.

זונטאָג בייננאַכט בעת דער שחט־הויז אַרבייטער ח׳ בענדעט קאָזשוך איז געגאַנגען אין באַלוטער שחט־הויז, צו דער אַרבייט. זייענדיג שוין פאַר׳ן שחט־הויז איז איהם פלוצלונג, אַנגעגענגעקומען אַן אומבעקאַנטער פּאַרשוין. וועלכער האָט זיך אָנגעהויבען צו טשעפּען צום ח׳ קאָזשוך. דע לאַנגעבריגע איהם, גלייכצייטיג מיט אַ טעמפּען געגענשטאַנד איבערן קאָפּ. פון וועלכען ח׳ קאָזשוך איז געפאַלען אין חלשות בעגיסענדיג זיך מיט בלוט, די אָנקומענדע פעראיינס־סאַניטאַרע פליה־אָפּטיילונג, האָט איהם ערטיילט די ערשטע הילף. כאַראַקטעריסטיש איז, וואָס בעת׳ן אָנפאַל, האָט זיך דער אַרבייטער, בענדעט קאָזשוך געפּעטען ביים נאַכט־וועכטער פון באַלוטער שחט הויז, ער זאָל איהם אַריינלאָזען אין שחט הויז־הויף, כדי זיך צו ראַטעווען פונ׳ם אָנפאַל, האָט דער נאַכט־וועכטער איהם בשום אופן, נישט אַריינגעלאָזט, איבערלאָזענדיג דעם אַרבייטער בענדעט קאָזשוך אויף הפקר.

צוויי ליטעראַרישע אָווענטען.

אַז דער רבונו של עולם וויל שיקען מאַקי אַ בעזים, און עס קומען פאַר אין לאָדז 2 יודישע ליטעראַרישע אָווענדען איינער נאָכן אַנדערען.

עס געהען אַדורך וואָכען, חדשים, און אפשר מאַקי אויך יאָהרען – און ביז מען זעהט ביי אונז אין לאָדז אַ סימן ליטעראַטור, קריכען אַרוס די אויגען...

וואָס זשע טוט דער רבונו של עולם? געהמט ער און מאַכט חנוכה מיט ליכטעלעך און געשיכטעלעך. און – וואו געשיכטע דאָרט איז, פערשטעהט זיך אויך ליטעראַטור.

האָבען מיר על פי נס געהאַט די צוויי ליטעראַרישע אָווענדען:

דער ערשטער – דער הומאָריסטישער אָווענד פון דעם בעקאַנטען יודישען הומאָריסט און סאַטיריקער יוסף טונקעל, וועלכער האָט געלייענט אַ גאַנצע רייה פון זיינע אַלגעמיין־בעקאַנטע און בעליבטע סקיצען.

דעם ערפאָלג פון דעם דאָזיגען אָווענד האָט בייגעהאָלפען די פיינע אָפּערען זינגערין פרוי ווערטהיים וועלכע האָט געבען, געליטען פון דעם גרויסען עולם, הלמאי זי האָט נישט געזונגען יודיש...

פערפאַלען. אַ יודישער עולם וויל דווקא יודיש, ער וויל פערשטעהן און פיהלען וואָס מען זינגט איהם.

דער צווייטער ליטעראַרישער אָווענד איז פאָרגעקומען אין „הזמיר״, און די טעמע – „דער משפט איבער דער מאָדערנער יודישער פּאָעזיע״ האָט צוגעצויגען אַ זעהר גרויסען עולם, וועלכער האָט זיך מיט שפּאַנונג צוגעהערט צו די אויספיהרונגען פונ׳ם פּרעלעגענט, דעם בעקאַנטען שריפטשטעלער יואל מאַסטבוים. דאָס איז, אייגענטליך, נישט געווען קיין משפט, נאָר אַ רעפעראַט אויף דער אויבענדערמאָנטער טעמע, אַ רעפעראַט, וועלכער האָט פערמאָגט אַ רייה אָריגינעלע שטאַנדפּונקטען און סענטענצען.

דער סך־הכל פון די צוויי אָווענדען איז, אַז –

אין לאָדז פערמאָגען מיר אַ גרויסע אויפמערקזאַמע אודיטאָריע, וואָס איז דאַנקבאַר, ווען מע גיט איהר עפּיס רעכטס.

– – – –

חנוכה־אָווענד אין יתומים־הויז.

זונטאָג איז אין יתומים־הויז אויף פּאָלנאָצנאַ 38 פאָרגעקומען אַ פייערונג לכבוד חנוכה.

איינער פון די יתומים האָט געבענטשט חנוכה־ליכט. נאָכדעם האָבען קינדער דעקלאַמירט יודישע און העברעאישע לידער. דאָס קינדער־כאָר האָט געזונגען אַ רייה יודישע פאָלקס לידער ווי „דער רבי אלימלך״ „פרעגט די וועלט אַן אַלטע קשיא״ א. אַנד. די לידער און די קינדער־קאָמעדיע אין פּויליש האָבען אויף די פערזאַמעלטע געמאַכט זעהר אַ גוטען איינדרוק. די קינדער און די געסט האָבען זיך אויסגעצייכענט געוויילט.

אַלט גנבישע שפּיצלעך

האָבען נאָך אַלץ אַנ׳אָפּזאַנג.

(–) אין גאַלאַנטעריע־געשעפט פון מרדכי זעלף, נאָוואָמיעסקאַ 6, זענען אַריינגעקומען 2 עלעגאַנט־געקליידעטע פרויען מיט אַ מאַנספּערשוין און געוואָלט קויפען אַ גאַנץ שטיק סחורה, די קונים האָבען לאַנג געזוכט און זיך געדונגען, צום סוף האָבען זיי נישט געקענט מושוה ווערען און זענען אַוועק.

זעלף האָט אָנגעהויבען גלייך צו לעגען די פונאַנדערגעוואָרפענע סחורה און האָט בעמערקט, אַז עס פעהלט אַ שטיק סחורה פאַר 300 זלאָטיס. זעלף איז נאָכגעלאָפען די דריי „קונים״ און האָט זיי פערהאַלטען, מ׳האָט זיי אָפּגעפיהרט אין פּאָליציי־קאָמיסאַריאַט, וואו ס׳האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז דאָס זענען דריי בעקאַנטע גנבים: משה שאַידאַ, מלכה ווישנעדאַבילסקאַ און חנה דושיבעק. מ׳האָט זיי איינגעזעצט אין אַרעסט.

גרויס און קליין

יונג און אַלט, אַלע בעזוכען די היינטיגע פאָרשטעלונג אין פילהאַרמאָניע לטובת „תומכי אורחים״.

„קרן־קימת־לישראל״.

דער יובל־אָווענד.

אין איבערפולטען זאַל פון מאַנטוישעל איז שבת אין אָוונד פאָרגעקומען דער פייערליכער יובל־אָווענד, געווידמעט דער 25־יעהריגער טעטיגקייט פון „קרן־קימת לישראל״.

דער זאַל איז געווען שעהן דעקאָרירט דורך ה׳ וואַלדען און די ווענד האָבען בעצירט די געלונגענע צייכנונגען פון בעקאַנטען קונסט־מאָלער ה׳ סטריקאָווסקי.

ביי אַ געהויבענער שטימונג האָט ד״ר ירמיהו פרענקעל געעפענט דעם אָווענד און נאָכדעם האָט זיך אָנגעהויבען דער קאָנצערט טייל און פערשידענע אַטראַקציעס, וואָס האָבען זיך פערצויגען ביז שפּעט אין דער נאַכט.

צווישען די בעזוכער איז געווען צו בעמערקען די בעקאַנטסטע פערזענליכקייטען פון דער לאָדזער יודישער געזעלשאַפט. בכלל איז פון דעם אָווענד קענטיג געווען, אַז דער אינטערעס צום קק״ל איז אַ זעהר גרויסער.

נאָכ׳ן פערענדיגען פון קאָנצערט־טייל האָבען די געסט אין אַ געמיטליכער שטימונג פערבראַכט ביז אין דער פריה.

די אַמעריקאַנערין

לטובת „תומכי־אורחים״.

היינט קומט פאָר אין „פילהאַרמאָניע״־זאַל אַ פאָרשטעלונג פון דער לאָדזער יודישער טעאַטער־טרופּע. עס ווערט געשפּילט די בעקאַנטע אָפּערעטע „די אַמעריקאַנערין״.

די הכנסה פון דער פאָרשטעלונג איז בעשטימט לטובת דער געזעלשאַפט „תומכי־אורחים״.

עס איז צו האָפען, אַז די פאָרשטעלונג וועט צאָהלרייך בעזוכט ווערען און די געזעלשאַפט וועט אַזוי אַרום האָבען די מעגליכקייט ברייט צו ענטוויקלען איהר טעטיגקייט.

וויקטאָר בענקין

זינגט ווידער אין לאָדז.

מיטוואָך דעם 15. ה. ח. וועט אין לאָדז, אין פילהאַרמאָניע נאָכאַמאָל אויפטרעטען דער גענ׳אַלער אַרטיסט־זינגער וויקטאָר בענקין, וועלכער וועט אויפטרעטען אין נייעם רעפּערטואַר.

בענקין וועט זינגען נייע לידער, בעזונדערס – נייע יודישע לידער.

אוי דאָס געלד!

אַ בן סורר ומורה.

(ל) זייט אַ לענגערער צייט איז די וואוינונג פון דער משפחה קאָניעצפּאָלסקי אויף זאַכאָדניע 34 געוואָרען אַנ׳אָרט פון שטענדיגע סקאַנדאַלען און אַוואַנטורעס.

די סיבה פון די אַוואַנטורעס איז געווען דער עלטסטער זוהן פון די קאָניעצפּאָלסקיס, בנימין. דער דאָזיגער 20־יעהריגער יונגערמאַן האָט ליב געהאַט אַ לעב־צו־טון און צו דעם האָט ער נויטיג געהאַט די געהעריגע סומעס געלד. ביי בנימין איז אָבער געווען „לאו מעות בכיס״ און ער איז געפאַלען אויף אַ המצאה. ער האָט אונטער פערשידענע אויסריידען גענומען אויסנאַרען געלד ביי זיינע עלטערען. דאָ האָט ער געדאַרפט בעקומען אַ פּאָסטען, פאַר וועלכען ער האָט געדאַרפט בעצאָהלען דעם פּראָטעזשער, דאָ האָט מען איהם כלומרשט געשריבען אַ שידוך און ער האָט געדאַרפט אויסגעבען אויף זיין כלה.

ווען די עלטערען האָבען זיך דערוואוסט, אַז די אַלע מעשיות זענען אויסגעטראַכט האָבען זיי זיך אָפּגעזאָגט איהם ווייטער צו געבען געלד. דאָס האָט בנימינ׳ען אַריינגעבראַכט אין אַזאַ נערוועצאָרן, אַז ער האָט גוט צושלאָגען דעם טאַטען מיט דער מאַמען.

די פּאָליציי האָט זיך נעהנטער פערנומען מיט דער פּערזאָן פון היציגען בנימין.

אוועקגעסטראשעט דעם רבי'ן...

(א חנוכה-מעשה פון די קינדער-יאָהרען).

מיין רבי ר' ישראל איז געווען א חריף א ידען, א עילוי, ער האט געהאט א קאפ אויף רעדער; ער איז געווען א בקי אין גאנץ ש"ס, געקענט עטליכע מסכתות בעל-פה, און א שביעת-עין האט ער געהאט ווי אן אמת'ער תלמיד-חכם, אנקוקענדיג א מענש און רעדענדיג מיט איהם עטליכע ווערטער, האט ער גלייך תופס געווען, וואס ס'שטעקט אין איהם; ער איז באמת געווען א גרויסער מענשען-קענער, א יודע-מחשבות. נאר ביי די דאזיגע אלע מעלות האט ער אויך געהאט א חסרון, ר'איז דאך פארט נאר געווען א בשר-ודם, — ר'האט ליב געהאט א קערטיל, נישט בלויז חנוכה, וואס דעמאלט איז עס גראד ביי יודען א מצוה, נאר א גאנץ יאהר, אין א יומא-דפגרא, ווי למשל ר"ח, חול-המועד, אסרו חג וכדומה. ער האט שוין געהאט זיינע מקומות, וואוהי'ן ער פלעגט געהן כאפען א קערטיל, איבערלאזענדיג אין דערהיים ס'גאנצע קלאפערגעציג. מען האט נישט געוואוסט, וואו דער רבי געפינט זיך?

די רביצין האט זיך עפיס יא משער געווען, אז די תלמידים מוזען וויסען, וואו דער רבי געפינט זיך, ס'האט איהר אבער נישט נעפאסט ביי זיי צו פרעגען, זי האט דעריבער גענומען דעם רבי'ן אויפ'ן צימבעל, חוקר ודורש געווען, וואו ער ווערט אלעמאל נעלם אויף שעה'ן לאנג, ער האט אבער פערשטאנען, ווי אזוי זיך יעדעס מאל ארויסצודרעהען.

נאר ווי זאגט עפיס דער עולם: דער קרוג געהט אזוי לאנג צום ברונעם ביז עס ברעכט אב דעם אויער. — און דער דאזיגער סוד איז אויך ארויסגעקומען, דער רבי איז נתגלה געווארען...

ס'איז געווען עטליכע טעג פאר חנוכה, דער רבי איז אוועק צו זיינעם א גוטען בעקאנטען ר' מיכאל ג. וואס ביי איהם אין שטוב פלעגען זיך צוזאמענקומען, ווינטער צייט, כמעט יעדען אווענד בעקאנטע מענשען און מ'האט עוסק געווען אין „קליין ש"ס"... תחילת האט ער כלומרשט נישט געמיינט צו שפילען, נאר בלויז א קיק טון וואס ס'טוט זיך ביי יענעם אין די קארטען, צו זעהען ווי יענער שפילט, נאר בשעת הדחק. ווען ס'האט אמאל אויסגעפעהלט א „האנד" האט מען דעם רבי'ן מצרף געווען צום מנין... און דער רבי האט בעוויזען פאר'ן עולם ביים שפילען וואונדער, תמיד געוואונען, ס'איז קיין פלא נישט געווען, פארט דער גוטער קאפ, דער אפענער מח! נאר אממעהרסטען איז דעם רבי'נס הצלחה געווען גרויס ביי אן „אקא", ער האט געשפילט, ווי א אמת'ר מייסטער, און תמיד האט ער געטראפען, בעקומען וואס ר'האט בעדארפט.

איינמאל אבער איז דער רבי גאר מיאוס אריינגעפאלען. ער האט, ווי זיין שטייגער, געהאלטען אין איין סטראשען, ר'האט אבער גראד דאסמאל געטראפען אויף וואשנע נעגנערס; איינער האט געהאט דריי „טייז" און דער צווייטער פיר פון איין פארב אן אמת'ן „ראש". דערזעהענדיג, ווי דער עולם גיט געלד און דער „קאן" וואקסט, האבען זיינע אויגען אנגעהויבען גלאנצען, ר'איז עפיס געווארען מטושטש, זיך טועה געווען אין חשבון און מיטגעגעבען אויף ווייגע שוואכע קארטען, ר'האט שוין שפעטער, בעת ר'האט בעמערקט זיין טעות זיך נישט מעהר געקענט ארויסדרעהען פונ'ם עסק, און אז ס'איז געקומען צום אויפדעקען אלעמענס קארטען, האט דער רבי דערזעהען זיין מפלה; ער האט פערצהוק'ט ס'גאנצע געוואונענע געלד און דערצו געבליבען א בעל-חוב. —

דערזעהענדיג אזא מעשה, אז דער רבי סטראשעט נאר, האט דער עולם פערלוירען אן איהם די אמונה. מ'האט איהם שוין געהאט אויפ'ן אויג, די הצלחה האט זיך מיט אמאל פון איהם אבגעטון, און איינער פון דער חבריותא האט אויס נקמה, ווייל ר'האט פערשפילט צוליב דעם רבי'ן'ס סטראשונקעס אנ'אוצר מיט געלד, צו וויסען געטון דער רבי'צין אין א בריוועלע, אז דער רבי פערברענגט גאנצע אווענדען ביי קארטען, און איהר מוהיר געווען, אז ווי-באלד די עלטערן פון זיינע תלמידים וועלען זיך דערוויסען פון דעם איז זיין מלמדות איינגעשטעלט.

אדורכליינענדיג דאס בריוועלע האט זי זיך שטארק דערשראקען, זי האט זיך געמאכט נישט וויסענדיג, נאר בצלאסען נאכצושפיאנירען דעם רבי'ן, צו כאפען איהם ביי דער האנד. און איינמאל, בעת דער רבי איז ווי זיין שטייגער פלוצים נעלם געווארען, האט זי נישט געמאכט קיין שהיות, אהינגעלאפען צו ר' מיכאל'ן ג.. אבער תיכף האט איינער פון די שטוב מענשען מודיע-געווען דעם רבי'ן, אז די רביצין איז דא... דער רבי האט זיך שטארק דערשראקען איבערגעלאזט אין דער בהלה ס'ביסעל קאפיטאל אויפ'ן טיש און געמאכט דורך א זייטיגער טיר א ויברח...

יענעם חנוכה האט דער רבי נישט מעהר געשפילט קארטען אינ'ם „קלוב", ער האט נעביך, געמוזט יוצא זיין מיט'ן שפילען בלויז אין „טרענדעריל" און אין ראש-קוויטלעך, מיט זיינע תלמידים, ביי זיך אין חדר...

אבנר שטיין.

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47 tel. 26-02
פון ערליכע קראנקהייטן. הויט, לונגען און הארץ קראנקהייטן בעשטראהלונגען מיט קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אן פון 3—5 נאכמיטאג.

יורידישע עצות.

אין דער דאזיגער אבטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" אנטווארטען אויף יורידישע אנפראגען, וואס ווערען צוגעשיקט נאר שריפטליך פון אונזערע לעזער.

> ### קופאן.
> יורידישע אבטיילונג פון „נייעם פאלקסבלאט"
>
> בעים דערלאנגען אנ'אנפראגע אויף א יורידישע עצה דארף צוגעלעגט ווערען דער קופאן פון דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.
>
> גילטיג דעם 7. דעצעמבער 1926.

2585. הערש לייב קאפעל.

לויט'ן ארט. 351 פון די אויספיהר-פעראָרדנונגען צום איסטאוו וועגען אלגעמיינעם פליכט פון מיליטער-דינסט קאן מען אייך אזוי לאנג נעבען אדראטשעניעס כל זמן איהר זענט נישט אלט 23 יאהר, אויב ביז דאמאל ענדערט זיך נישט די לאגע נעהמט מען אייך אויף 5 חדשים'דיגע איבונגען און נאך דעם ווערט איהר איבערגעטראגען אין רעזערוו

2586. לאנדאו.

אויב עס האנדעלט זיך וועגען א בעליידיגונג האט איהר דאס רעכט איינצוקלאגען אין נאמען פון אייער פרוי, פערשטעהט זיך, נאר אין דעם פאל ווען די בעליידיגונג איז געמאכט געווארען אין איהר אפוועזענהייט.

2587. א פעראינטערעסירטער לעזער פון גייערס מארק.

לויט'ן ארטיקעל 497 פון אוסטאוו וועגען דער ציוויל-פראצעדור איז נישט דערלאזבאר קיין בעווייז דורך שווערן, ווען עס האנדעלט זיך אין משפטים — 1) וועגען פאמיליען-שטאנד; 2) געזעצליכקייט פון א קינד; 3) אייגענטום רעכט אויף אנ'אומבעוועגליך פערמעגען. 4) סמולקעס, פערבאנדען און געזעלשאפטען; 5) וואו עס בעטייליגען זיך מינדיעהריגע אדער פערזאנען, וועלכע זענען בעגרינדעט אין זייער מאט-פעהיגקייט; 6) אויף אומשטענדען, וועלכע האבען וואס פארע ס'זאל נישט זיין שייכות מיט א פערברעכען; 7) אין ענינים פון סקארבאווע און 8) ווען עס האנדעלט זיך וועגען קועסטיאנירען גישט צווייפעלהאפטע אקטען.

2588. כאנכאנז פון זאוואדזקא 12.

2589. ברוך האפמאן.

2590, בערל גרינבערג.

2591. א לעזער פון זאכארניא 15.

2592. א לאדזער לעזער.

2593. א לאדזער לעזער ל.

2594. א שט. לעזער פון „נייעם פאלקסבלאט".

וועגען אייערע ענינים מוזט איהר זיך פערזענליך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט אין דער עקציע טעגליך פון 3 ביז 4 נאכמיטאג. מיטברענגענדיג די ציטונג.

2595. א פעראינטערעסירטער לאדזער בירגער.

די פראגע ווערט אויספיהרליך בעהאנדעלט אין דער פעראָרדנונג פון אינערן-מיניסטער פון 28. יוני 1926 (דזש. אוסטאוו 75 פאז. 433). לויט'ן ארט. 7 פון דער דערמאנטער פעראָרדנונג ווערען בעטראכט פאר געוויינליכע א זעלכע אויסגאבען, וועלכע זענען פערבינדען מיט אויסהאלטען פון דער אדמיניסטראציע, קאמונאל פערמעגען, איינריכטונגען און אנשטאלטען פון עפענטליכען נוצען דעסגלייכען די עקספלאטאציע פון די קאמונאלע איינריכטונגען דאנעגען פאר אויסערגעוועהנליכע ווערען בעטראכט די הוצאות צו פערגרעסערן דאס קאמונאלע פערמעגען, דאס בויען, איבערבויען, אויסברייטערן און גרינדן רעמאנט פון אלע נוצליכע אנשטאלטען און אונטערנעמונגען, אלע אויסגאבען, וועלכע זענען נישט פערבינדען מיט'ן נארמאלען גאנג פון דער קאמונאלע ווירטשאפט (ארבייטסלאזיגקייט, עפידעמיע, פערפלייצונג א. אז.וו.) די הוצאות אפצוצאהלען פאר'ן טערמין לאנג-טערמיניגע חובות.

קינא העלפט פערשפרייטען פאליטישע השפעות.

בילדער עקספארט פון אמעריקא בעטרעפט 35 מיליאן דאלאר א יאהר. — די גרעסטע קינא-דירעקטארען און ארטיסטען זענען יודען.

די אמעריקאנער פירמעס האבען זינד נאך דער מלחמה פערכאפט כמעט די גאנצע וועלט. 90 פראצענט קינא-בילדער וואס ווערען געצייגט אויף דער וועלט זענען געמאכט געווארען אין אמעריקא. דער עולם געהט זעהען אמעריקאנער קינא-בילדער אין לאנדאן, אין פאריז, אין פעקין, אדער אין ווארשא. די פירמעס דארטען קענען נישט קאנקורירען מיט די אמעריקאנער. די גרויסע אמעריקאנער קינא-מאגנאטען האבען אפגעקויפט פיל פון די בעסטע טעאטערן אין לאנדאן אין פאריז, און אנדערע הויפט-שטעט פון אייראפא. מארקוס לאואי, אדאלף צוקער, קארל לעמלי און אנדערע אמעריקאנער קינא מאגנאטען, האלטען איצט אין בויען פאר זיך נאך מעהר קינא-פאלאצען אין ענגלאנד, פראנקרייך, דייטשלאנד, בריסעל און ווי נאר עס איז דא א גרויסע שטאט אין א לאנד. דייטשלאנד האט זיך אויסגעצייכענט נאר דער מלחמה אלס דאס איינציגע לאנד, וואס האט געקענט קאנקורירען מיט די אמעריקאנער קינאס. און דאס בלויז דערפאר וואס די דייטשען האבען גענומען פראדוצירען קינא-בילדער, וואס זענען אי קינסטלעריש, אי כעמיש פיל בעסער ווי די אמעריקאנער. די מאגנאטען פון אמעריקא זענען גלייך אוועקלאפען קיין דייטשלאנד, געגעבען ריזיגע געהאלטען די קינא-דירעקטארען און אקטיארען פון דייטשלאנד. און זיי געבראכט קיין אמעריקא צו שפילען און פראדוצירען אמעריקאנער קינא-בילדער און פאר א יאהרען האבען די אמעריקאנער קינא-מאגנאטען אינגאנצען פערענדיגט זייער געשעפט אויף דער דייטשער קינא-אינדוסטריע. זיי האבען געצאהלט דעם דייטשען קינא-טרעסט א סומע פון אנ'ערך 10 מיליאן דאלאר, און זיי האבען איצט אלס משכון די גרעסטע דייטשע מיגאווי פירמע (איפא) און נאהענט פון צוויי הונדערט פון די בעסטע קינא-טעאטערן אין דייטשלאנד. דאס איז געווען אזא פעטער ביסען, אז די אמעריקאנער קינא-מאגנאטען האבען זיך געריטען איבער דעם און ענדליך בעשלאסען צו צוטיילען זיך מיט דער הלואה. לויט זייער אפמאך מיט די דייטשע קינאס. דארפען אין די דייטשע טעאטערן געצייגט ווערען א גרויסע צאהל אמעריקאנער קינא-בילדער, און די אמעריקאנער קענען אויסקלויבען און בענוצען זיך אין זייערע אמעריקאנער-טעאטערן מיט די דייטשע קינא-בילדער, וואס וועלען געפעלען ווערען די אמעריקאנער.

די אמעריקאנער קלויבען אויס נאר די בעסטע, וואס די דייטשען פראדוצירען. און ווי נאר עס צייגט זיך דארטען א נייער טאלאנט א דירעקטאר, אדער אקטיאר, אזוי ברענגען איהם די אמעריקאנער צו זיך.

דאס זעלבע טוען זיי אייגענטליך מיט די טאלאנטען פון די קינא-אינדוסטריעס פון אנדערע לענדער. אין שוועדען, צום ביישפיל, האט גענומען אויסוואקסען א גרופע פון פעהיגע קינא-דירעקטארען און שעהנע פעהיגע אקטיארען. די אמעריקאנער קינא-פירמעס האט כמעט אלעמען פון דארטען געבראכט קיין האליוואוד, און פשוט געלאזט א ליידיג וויגעלע דארטען.

און דא, צווישען אייגענע מענשען, וועלען מיר אויסזאגען א סוד. די אמת'ע וויכטיגע טאלאנטען, וואס די אמעריקאנער ברענגען אהער פון אויסלאנד זענען כמעט אלע יודען. דער גרעסטער און פעהיגסטער פון אלע דייטשע קינא-דירעקטארען איז ערנסט לוביטש, וועלכער האט מיט דעם כח פון זיין קונסט, דער ערשטער דורכגעבראכען דעם וועג פאר דייטשע בילדער אין אמעריקא. ער איז איצט אין אמעריקא און איז פערעכענט אלס דער טיעפסטער און פעהיגסטער קינא-דירעקטאר. דא דזשענינגס, דער דייטשער אקטיאר, וועלכער איז איצט געקומען אהער, איז א יוד, און בוכאוועצקי, א רוסישער יונגערמאן, וועלכער איז געבראכט געווארען אהער אלס דייטשער דירעקטאר און איז העכסט ערפאלגרייך איז אויך א יוד. אזוי קען מען אויסרעכענען היבשע עטליכע נעמען פון אימפארטירטע גרויסע קינא-טאלאנטען, וועלכע זענען יודען. און צווישען דער גרויסער צאהל אקטריסעס און שעהנע יונגע אקטיארען פון אויסלאנד, וועלכע שפילען איצט אין אמעריקאנער קינאס, זענען אויך דא א היבשע צאהל יודישע קינדער, כאטש מייסטענס ווערט דער פאקט נישט אנגעגעבען אין רעקלאמעס וועגען זיי.

די פיהרער פון דער קינא-אינדוסטרי איבער דער גאנצער וועלט זענען אייניקלעך פון שרה, רבקה, רחל און לאה. די וויכטיגסטע קינא-טוער אין דייטשלאנד זענען יודישע געשעפטס-לייט און יודישע-טעאטער טאלאנטען, און דאס זעלבע אין אנדערע לענדער. די יודען האבען אויסגעבויט און גרויס געמאכט מיט א מערקווירדיגער שנעלקייט די קינא-אינדוסטריע איבער דער גאנצער וועלט.

ענגלאנד האלט מלחמה מיט אמעריקא.

דעם גרעסטען קאמף געגען אמעריקאנער קינא-אינדוסטריע פיהרט איצט ענגלאנד. עס האלט אזוי ווייט, אז די טעאטער-קריטיקער פון די ענגלישע צייטונגען און טעאטער-פאטריאטען העצען דעם ענגלישען עולם פשוט צו א שנאה געגען די אמעריקאנער. די פראגע ווי צו פערטרייבען אמעריקאנער קינאס פון די ענגלישע טעאטערן איז אויפגענומען געווארען אין ענגלישען פארלאמענט, און עס איז שוין א לאנגע צייט דארטען אויפ'ן טאגעס-ארדנונג אלס איינע פון די וויכטיגסטע רעגירונגס-פראגען. די רעגירונג האט געגרינדעט א קאנפערענץ פון די ענגלישע קינא-מענשען און צוגעזאגט זיי פינאנציעלע שטיצע. די רעגירונג האט זיי אויך ארגאניזירט אין איין גרויסע פירמע, מיט שטענדיגע הילף, אום צו פראדוצירען בילדער און אויסקאנקורירען די אמעריקאנער.

א גרויסע סומע געלד איז בעשטימט געווארען צו שיקען קינא-מענשען קיין אמעריקא צו כאפען דעם שניט ווי צו פראדוצירען בילדער, וואס זאלען זיין פאפולער ביים ברייטען עולם.

א פערטרעטער פון דעם ענגלישען קינא-פערבאנד איז אין אמעריקא, און ער האט ערקלעהרט, אז ער וועט פראדוצירען א צאהל בילדער מיט ענגלישע טעמעס או די סצענעס אין קאנאדא וואס געהערען צו די קאנאדער רעגירונג דארטען. און די בילדער וועט ער מאכען לויט די אמעריקאנער מעטאדען. „האנדעל פאלגט נאך די קינאס" — האט ער ערקלעהרט פאר צייטונגס-לייט ארונטערגעהענדיג פון שיף אין ניו-יארקער האפען און דערפאר זענען די קינאס אזוי וויכטיג פאר יעדען לאנד.

די מאסען, וואס זעהען אמעריקאנער בילדער אין די ענגלישע קאלאניעס אין אפריקע אדער אין אנדערע עקען וועלט קריגען א חשק צו קויפען אמעריקאנער בגדים. אמעריקאנער געמאכטע מעבעל און אנדערע אמעריקאנער פראדוקטען. זיי טאנצען אמעריקאנער טענץ, געוואוינען זיך צו צו אמעריקאנער מוזיק, און ביי זיי אנטוויקעלט זיך א גרויסער פערלאנג צו לעבען און פיהרען זיך ווי די אמעריקאנער, וואס זיי זעהען אין די קינאס.

דאס איז פילאכיג שעדליך פאר די רעגירונגען. נישט נאר נעמט אמעריקא ביי זיי אוועק דעם האנדעל, נאר אויך דעם גייסט פון די מענשען דארטען פשוט אמעריקאניזירט זיי דארטען. און די ענגלענדער קעמפען אפען געגען דעם. די קריטיקער רעדען דארטען אין נאמען פון קונסט, שרייבען, אז די אמעריקאנער קינאס פערבילינען דעם געשמאק פון טעאטער-פובליקום, און די געשעפטס-לייט רעדען אין נאמען פון געשעפט, און שטאאטסלייט רעדען אין נאמען פון שטאאטען. נאר די אמעריקאנער קינא-פירמעס גרינדען טאקע פירמעס אין די לענדער דארטען, און ווערען אלץ שטארקער און שטארקער.

דער אמת איז, אז אהן די אמעריקאנער קען איצט קיין לאנד נישט אויסקומען. זיי פראדוצירען דארטען נישט גענוג בילדער פאר די טעאטערן. די טעאטער-דירעקטערן בעטען זיך מען זאל זיי לאזען צייגען אמעריקאנער בילדער ווייל זיי האבען נישט קיין אנדערע, און דער עולם האט פארט ליב צו זעהן בילדער פון אמעריקאנער קאוובאיעס אויף פערד, און אינדיאנער, און הוליוואָדעס פון רייך-געקליידעטע פרויען און נאך אזעלכע זאכען.

זעלבסטפערשטענדליך, אונטער די אומשטענדען, ווייס די אמעריקאנער רעגירונג ווי אפצושאצען די קינא-אינדוסטרי, וואס פערשפרייט אמעריקאנער האנדעל און אמעריקאנער גייסט איבער דער גאנצער וועלט „סטייט דעפארטמענט" אין וואשינגטאן גיט אכטונג אויף די אמעריקאנער קינא-אינטערעסען אין אויסלאנד, ווען פוילישע טעאטערן האבען זיך נישט לאנג צוריק בענוצט מיט טשארלי-טשאפלינס בילדער, האט זיך דער אמעריקאנער געזאנדטער געזעהן מיט די רעגירונגס-מענשען דארטען אין געארבייט מיט אלע מעגליכקייטען צו בעשיצען דאס אייגענטום פון די אמעריקאנער.

דאס האנדעלס ביורא אין וואשינגטאן פירט סטאטיסטיקעס פון די קינא געשעפטען אין אויסלאנד, און גיט ארויס בעריכטען וועגען דעם. ווארום אויסער אלץ איז דאך די אמעריקאנער קינא-געשעפטען די פירטע גרעסטע אינדוסטריע פון לאנד, און דער עקספארט פון קינא קיין אויסלאנד בעטרעפט אנ'ערך 35 מיליאן דאלאר א יאהר.

„נאַטירליכע קינדער" פון מאַפּאַסאַנ'ען

האָבען געהאַט אַ יודישע מוטער מיט'ן נאָמען ליצעלמאַן

עס זענען איצט אַרויס נייע 2 ביכער איבער דעם לעבען און טרויריגע סוף פון דעם וועלט-בערימטען פראַנצויזישען ראָמאַניסט און דערצעהלער גיואַי-דע-מאָפּאַסאַן. אין די דאָזיגע ביכער ווערט פיל גערעדט וועגען מאָפּאַסאַנס פאַמיליען-לעבען און צ. א. ווערט איבערגעגעבען אָט-וואָס

צווישען מאָפּאַסאַנ'ס געליבטע, אַ־צר מעטרעסעס, איז בעקאַנט הויפּזעכליך איינע, וואָס איהר שעה:קייט איז געווען אויסערגעווענליך. פון אָט דער דאַמע רעדט מען אָהן אויפהער, איהר שרייבט מען צו דעם גרעסטען איינפלוס אויף דעם בחור'שען לעבען פון מאָפּאַסאַן.

ס ווערט גערעדט מכח דער וואונדער שעהנער פּאָליאַקין, וועלכע האָט ווי אַ מכשפה געווירקט אויף גיואַי-דע-מאָפּאַסאַן. צי האָט זי מיט איהרע פערלאַנגען פון אַ ליידענשאַפטליכער פרוי געטריבען דעם דיכטער צו משוגעת און, ווי לאַגי טאָמאַ דריקט זיך אויס אין זיין בוך: „אַ דאַנק איהרע קאַפּריזען פון אַ צעבאַלעוועטער יונגישקע, בעזעסען פון אַ געפיהל שטאָלץ צו זיין", וועגען דעם ווערט איז ערלויבט זיין צו צווייפלען...

ווי די זאַך זאָל נישט זיין, די דאָזיגע פרוי איז געשטאָרבען מיט זעקס יאָהר צוריק אין דער שטאָט סאַנע, 27 יאָהר נאָך גיואַי-דע-מאָפּאַסאַן, און זי האָט באין אופן נישט גענאָסען פון דעם דיכטער'ס רום אין דער וועלט, פונקט ווי מ'האָט זיך מיט איהר נישט גערעכענט ביים פערטיילען די געוואַלדיגע גרויסע האָנאָראַרען, וואָס מאָפּאַסאַנ'ס ביכער ברענגען אַריין פאַר די יורשים פון דיכטער'ס צד, כאָטש זי איז די איינציגע צו האָבען געבוירען פון איהר געליבטען דריי קינדער, וועלכע זענען נישט אָנערקענט געזעצליך, אַ דאַנק דער ענערגישער איינטערווענץ פון מאָפּאַסאַנס מוטער.

אַז מ'האָט פאַר זיין מוטער, באַלד נאָך איהר זוהנ'ס טויט גערעדט פון די אייניקלעך, האָט זי מיט אַ שטרענגען טאָן אָפּגעענטפערט: „איך האָב קיין אייניקלעך נישט. מיין זוהן האָט געבוירען קינדער, אָט זענען זיי!" — דאָס זאָגענדיג, האָט זי מיט דער האַנד געוויזען די 27 געבונדענע ביכער פון מאָפּאַסאַן.

ווי אַ פאָטער האָט זיי, נאַטירליך, מאָפּאַסאַן געליבט און געצערטעלט. און ווען דאָס אונגליק איז געשעהן און ער איז איבערגעפיהרט געוואָרען אין אַ ספּעציעלען וואַגאָן פון קאַן, ביים מיטעללענדישען ים, קיין פּאַריז, אין אַ דול-הויז האָט ער נישט אין זינען געהאַט זיך אָפּצוגעבען, דאָס זיינע קינדער, זיין אייגען בלוט און פלייש, זאָלען קאָנען ווערען זיינע געזעצליכע יורשים...

דערפאַר טראָגען זיי דער מוטער'ס נאָמען און געניסען לגמרי נישט פון די ריזיגע אויטאָר-רעכט, וואָס זייער פאָטער'ס ביכער ברענגען אַריין. גלייכצייטיג קוזען זיי צו מיט האַרץ-קלעמעניש אין פערביטערונג, ווי דער נאָמען פון דעם וועלט-בערימטען דערצעהלער וואַרפט אויף זיי כמעט קיין שום אָפּשיין נישט...

אַזוי ווי זיי וואָלטען שולדיג געווען אין דעם, וואָס די געזעלשאַפט בעטראַכט זיי פאַר „אָנפאַן נאַטירעל"! (נאַטירליכע קינדער).

רופען זיי זיך מיט דער מוטער'ס נאָמען ליצעלמאַן...

דער עלטסטער, לוסיען ליצעלמאַן איז געבוירען געוואָרען אין יאָהר 1883 דעם 27-טען פעברואַר. ווען זיין געניטער פאָטער איז געשטאָרבען איז ער דאַן אַלט געווען 10 יאָהר.

לעבט ער זיך ווי אַ בעשיידענער בעאַמטער, הויפּט-רעדאַקטאָר אין ראַטהויז פון דער שטאָט סאַנס, אַ מוסטערהאַפטער פונקציאָנער, פינקטליך, רעגעלמעסיג ווי אַ זייגער. האָט ער דאָך פרייע צייט, איז ער גאָר דער קאָרעספּאָנדענט פון אַ פּאַריזער ספּאָרט-צייטונג „אָו טאָ" נישט מאָפּאַסאַן, ליצעלמאַן.

נאָך מאָפּאַסאַנ'ס טויט האָט די מוטער געוויינט און געקלאָגט. אָבער די ליטעראַרישע וועלט, די אָפיציעלע — וואָס איז איהר אָנגעגאַנגען אַ יונגע פרוי, וועלכע האָט מיט מאָפּאַסאַנ'ס געבוירען דריי קינדער?

איז זי אָפּגעפאָהרען אין אַ פּראָווינץ-שטאָט, דאָרט צו ענדיגען איה'ע יאָהרען און געדענקען מיט טרערען אין די אויגען איהר טייערען גי, ווי מ'פלעגט זי פלעגט אָפט פאָהרען בעוואכע אויפ'ן מאָנפאַרנאַס.

לוסיען מאָפּאַסאַן האָט צוויי יונגערע שוועסטער. איינע, מאַרגעריט, איז פערהייראַט און וואוינט אויך אין פּראָווינץ; די צווייטע, לוסיענע, איז אַ פריילין און פיהרט אין פּאַריז אַ מאָדע-געשעפט.

דער 43 יעהריגער בעאַמטער ליצעלמאַן מאָפּאַסאַן רעדט וועגען זיין פאָטער מיט עמאָציע (צי קען עס דען אַנדערש זיין?):

„ער איז געווען אַ גוטער, גרויס און האָט אונז געליבט. וואָלט זיין טויט נישט געווען אַזוי טראַגיש, ווען ער וואָלט געווען זיין ביים זינען, וואָלט ער אונז זיכער אָנערקענט. אין קיין פאַל וואָלט ער אונז זיכער אָנערקענט. אין קיין פאַל וואָלט ער אונז נישט אַוועקגעוואָרפען. אָפט שטעהט ער מיר פאַר די אויגען. ער פלעגט אונז קומען זעהן מיט גאַנצע פעק שפּילצייג. מיט וואָס פאַר אַ פערגעניגען ער האָט אונז אַלץ אויסגעפּרעגט! ער האָט ליב געהאַט אויף אַלץ זיך אָפּצושטעלען, געוואָלט אַ דעקלערונג וועגען יעדער קלייניגקייט.

„היינט, כ'פערשטעה גאָרנישט ווער עס טוט דאָס, נאָר אָפט בעקום איך צייטונגען, זשורנאַלען, ביכער גאַנצע, וואו מ'רעדט וועגען טאַטען... אַ פּנים ס'זענען דאָ מענשען, וועלכע קענען מיך. נאָר מיר איז עס אַ רעטעניש. דאָ נישט לאַנג האָב איך בעקומען דעם טיטעל פון „קאַדעמישער אָפיצער". גוט. זאָגט מען מיר, אַז אויף מיין דאָסיע איז געווען מיט רויטע טינט אָנגעמערקט: „מאָפּאַסאַנ'ס זוהן".

„איך ווייס אויך, אַז מיין מוטער האָט שרעקליך געליטען דערפון, וואָס מ'האָט אויף די שוידערליכסטע אופנים פון איהר אַוועקגעריסען אַלע אָנדענקונגען פון מיין פאָטער: דאָקומענטען, בריף, פאָטאָגראַפיעס א. א. וו.

„מיט איין וואָרט: מיר בלייבען אין שאָטען און זוכען גאָר נישט צו קעמפען דאַגעגען. מן-הסתם דאַרף אַזוי זיין. מיר ווילען לעבען רוהיג אין דער זייט ווייל מיר זענען ליצעלמאַן און האָבען געזעצליך נישט דאָס רעכט צו הייסען מאָפּאַסאַן, ווי אונזער פאָטער".

ל. ב.

ווינער אָפּערעטע אין סקאַלאַ-טעאַטר
דירעקציע: זעמאַז.

היינט, 8.30 אין אָוונט צום 4-טען מאָל:
די געשיעדענע פרוי
מיטוואָך, 3.30 נאָכמ. צו בילינגע פרייזען „די ווילדע לאָלא"
מיטוואָך, 8.30 אָוונט „אָרלאָוו"
צו בילינגע פרייזען :---:
ס'נעמט אָנטייל דער גאַנצער אַנסאַמבל. בילעטען אין טעאַטער-קאַסע.

רעדאַקציאָנס-קאָלעגיום:
מ. בראָדערזאָהן, ל. בראָנש.
ח. י. בריסטאָווסקי, ב. זינגער
פעראַנטוואָרטל. רעד.: ח. קויפמאַן.
אַרויסגעבער: פערלאַג „נייער פאָלקסבלאַט", פּראָדוציר-קאָאָפּעראַטיווע מיט פאַי-האַפטונג.

Dr. L. LEWITAN
נעהמט אָן אין דערהיים פון 5 ביז 7 אָוונד צו קליניק-פרייזען. לוו.
31 גראַנסקאַ 31.

Dr PRYBULSKI
צוריקגעקעהרט.
זאַמענהאָף 1, טעלעפאָן 38-25
ווענערישע און האָר - הויט - קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-ליכט (האָר-אויספאַל), רענטגען-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 9—1 און פון 4—8 אָוונד, דאַמען פון 4—5 נאָכמ.

צאָהן-אַרצט
H. Lewita-Fuchs
פּעטריקאַווער 50, טעל. 22-36
אויפנאַהם שעהן: פון 10 ביז 1 און פון 4 ביז 6.

Dr. med. **H. LUBICZ**
נענעלניאַנאַ 43, טעל. 41-32
ספּעציאַליסט פאַר הויט, ווענערישע און מאַנער-שוואַכע קראַנקהייטען. 9—9
היילונג מיט קוואַרץ-לאַמפּען (האָר-אויספאַל)
נעמט אָן פון 8—10 און פון 5—8 אָוונד.

די ליבעס פון אַ קייזערין.

היסטאָרישער ראָמאַן פון לעבען אין רוסישען קייזערליכען הויף

(49 **פון ל. זאַכער מאַזאָך.**

— רחמנות! האָב רחמנות, צאַריצע! האָט פּאַוולאָוו געיאָמערט.

— נעמט איהם אַוועק פון דאַנען! — האָט יעליזאַוועטע בעפוילען — און זעהט, אַז דער פויגעל זאָל זיך מודה זיין.

אין אַ שעה אַרום האָט מען יעליזאַוועטען געלאָזט וויסען, אַז פּאַוולאָוו האָט זיך מודה געווען. זי האָט בעפוילען, מען זאָל איהם נישט אָנקלאָגען פאַר געוועהנליכע ריכטערס, נאָר מ'זאָל איהם משפּט'ן און בעשטראָפען אויף אַ געהיימען שטייגער. זי, די צאַריצע אליין, האָט אויף זיך גענומען, צו זיין דער ריכטער און דער תליון פון איינעם פון איהרע געליבטע..

די גרויזאַמע עקזעקוציע.

דער פּסק, וואָס יעליזאַוועטע האָט אַרויסגעגעבען פאַר איהר פריהערדיגען געליבטען, דעם סאָלדאַט פּאַוולאָוו'ן האָט זיך בעלייפענט אַזוי:

„מ'זאָל פּאַוולאָוו'ן שמייסען מיט'ן קנוט אָהן רחמנות. דערנאָך זאָל מען אויסברענען אויף זיינע שלייפען דאָס וואָרט „פערראַטער"; חוץ דעם זאָל מען איהם אויסשניידען די נאָזלעכער און אויסשניידען די פערעטערישע צונג. דער דאָזיגער פּסק זאָל אויסגעפיהרט ווערען אין געהיים אויפ'ן הויף פון ציטאַדעל און נישט פריהער ווי 12 אַ זייגער ביי'טאָג, וואָרום איך וויל אַליין בייוואוינען די עקזעקוציע און אויפשטעהן פריהער צוליב דעם וויל איך נישט.

יעליזאַוועטאַ".

יענער טאָג איז געווען אַ שעהנער, אַ זוניגער. די צאַריצע איז אָנגעקומען צו דער עקזעקוציע פונקט 12 אַ זייגער.

לייכט און ורצינ, מיט אַ ליבליכען שמייכעל אויף די ליפּען, אַזוי ווי זי וואָלט געקומען צו עפּעס אַ שמחה, איז יעליזאַוועטע אויסגעשפּרונגען פון שליטען, אָנגעטאָן אין איהר גרין-סאַמעטענעם סויבעל-פעלץ. די גרעפין שובאַלאָוו און 2 קאַמערהערען האָבען זי בעגלייט.

דער תליון מיט זיינע קנעכט זענען שוין געווען אויף זייערע פּלעצער און געוואַרט אויפ'ן קרבן.

די צאַריצע האָט אַ וואינק געטאָן צום תליון, אַז ער זאָל צוגעהן צו איהר.

— איך וויל, אַז פּאַוולאָוו זאָל שטאַרבען אונטערן קנוט, פערשטעהסט? — האָט יעליזאַוועטאַ זיך אָנגערופען — איך האָב געהערט, אַז ס'ווענדט זיך אינגאַנצען אָן דיר, וויפיל שמיץ דיינער אַ קרבן קען אויסהאַלטען ביז ער שטאַרבט, — איז עס אמת?

— אַזוי איז עס מוטערל יעליזאַוועטאַ פּעטראָוונאַ — האָט דער תליון געענטפערט — אַז איך וויל ווערט ער ביי מיר שטאַרבען נאָכ'ן 10-טען שמיץ און אַז איך וויל, וועט ער ביי מיר אויסהאַלטען הונדערט.

— גוט, אויב אַזוי וויל איך, אַז דער פערברעכער זאָל שטאַרבען ערשט נאָכ'ן 200-טען שמיץ. דו מאַטער איהם אַזוי לאַנג, ווי דו וועסט נאָר קענען. איך וועל דיך דערפאַר בעלוינען.

— איך וועל זיך מיהען — האָט דער תליון געענטפערט מיט אַ ברייטען שמייכעל אָבער דאַרט פיהרט מען איהם!

פּאַוולאָוו האָט זיך בעוויזען. ער איז געגאַנגען צווישען גרענאַדירען מיט באַיאָנעטען. ער האָט געטראָגען די אוניפאָרם פון אַ גוואַרדיע-סאָלדאַט און שווערע קייטען אויף די הענד און פיס. זיין פּנים איז געווען ווייס ווי קרייד און צוקרימט פאַר שרעק.

ווען ער האָט דערזעהן די צאַריצע, האָט ער זיך גענומען טרייסלען ווי אַ בלאַט און זי האָט איהם אָנגעקוקט מיט פעראַכטונג.

אַ בעאַמטער פון יוסטיץ-מיניסטעריום האָט פאָרגעלייענט דעם פּסק. ווען דער אומגליקליכער האָט דערהערט ווי מען וועט איהם בעשטראָפען, האָט ער זיך אַ וואָרף געטון אויף די קניע אַזוי, אַז די קייטען האָבען גענומען קלינגען און ער האָט מיט אַלע כחות אָנגעהויבען צו שרייען:

— רחמנות! רחמנות!

יעליזאַוועטאַ האָט בלויז אַ שמייכעל געטון.

דער תליון און זיינע קנעכט האָבען אַ נעהם געטון פּאַוולאָוו'ן, איהם אַ הויב געטון פון דער ערד, אַרונטערגעריסען פון איהם די קליידער און דאָס העמד, אַרונטערגענומען פון איהם די קייטען און געבונדען איהם הענד און פיס.

דערנאָך האָט איהם איינער פון'ם תליונ'ס קנעכט אַ כאַפּ געטון צו זיך אויפ'ן רוקען, און דער תליון האָט האסטיג אַרויפגעוואָרפען אַ שטריק אַרום איהם און איהם אַזוי געבונדען, אויף זיין לעבעדיגען מאַטראַק, אַז ער, פּאַוולאָוו, האָט זיך נישט געקענט ריהרען.

צוויי אַנדערע קנעכט האָבען נאָכדעם אָנגענומען דעם קרבן ביי די פיס.

— גאָספּאָדי, פּאָמילוי! (הער, דערבאַרים זיך) — האָט פּאַוולאָוו אַרויסגעקרעכצט.

דער תליון האָט זיך אַוועקגעשטעלט פיר טריט הינטער איהם, דערנאָך האָט ער אָפּגעמאָסטען צוויי טריט נעהנטער צו איהם און אַ שניט געטון מיט'ן מורא'דיגען קנוט. און יעדער שניט האָט אַרויסגעריסען אַ שטיק פלייש; אָבער דער אומגליקליכער ליבהאָבער פון דער צאַריצע האָט קיין פּיפּס נישט אַרויסגעלאָזט, הגם זיין גאַנצער קערפּער איז בלוטיג צושאָסען געוואָרען. ערשט ביים צוואַנציגסטען שניט האָט ער אַרויסגעלאָזט אַ געשריי, דאָס איז געווען אַזאַ געשריי, פון וועלכען אַלע דערביי איגע האָבען אויפגעשוידערט, נאָר דער תליון נישט. ער האָט אַ שמייכעל געטון צו דער צאַריצע אַזוי ווי מיט דעם דאָזיגען שמייכעל האָט ער ביי איהר געוואָלט פרעגען, צי איהר געפעלט זיין „אַרבייט", און זי האָט צו איהם צופרידען אַ מאַך געטון מיט'ן קאָפּ.

— רחמנות! רחמנות! — אין נאָמען פון גאָט! — האָט געשריגען דער געפייניגטער.

יעליזאַוועטאַ איז צוגעגאַנגען צו איהם נעהנטער, אַזוי, אַז זי האָט געקענט אַריינקוקען איהם אין פּנים, וואָס איז געווען צוקרימט פון יסורים און האָט איהם בעטראַכט מיט ווילדער פרייד.

— קיין רחמנות, מיין טייערער! — האָט זי געענטפערט מיט שפּאָט — דו שטעל זיך פאָר, אַז נישט דו ביזט דאָרט אונטערן קנוט, נאָר איך!

באַלד האָט פּאַוולאָוו בלויז געקענט געוואַלדעווען ווי איינער, וואָס האָט פערלוירען דעם זינען. ער האָט אַרויסגעלאָזט געשרייען און קרעכצען אָהן ווערטער, ווילדע, און משוגע'דיגע געשרייען, אַ יאָמער געמישט מיט געלעכטער און נאָכ'ן הונדערטסטען שניט האָט מען געמיינט, אַז ער איז געווען טויט.

די צאַריצע האָט אָנגעקוקט דעם תליון מיט אַן אונצופרידענער מינע.

דער תליון האָט זיך אַ כאַפּ געטון.

— אָ, ער לעבט נאָך, מוטערל! — האָט ער אויסגעשריגען און געטון ווייטער זיין מורא'דיגע ארבייט.

און ס'האָט זיך געדאַכט, אַז ער האָט איצט געהאַקט איבער אַ טויטען גוף.

צוויי הונדערט מאָל האָט די קנוט פון תליון זיך אויפגעהויבען און אַרונטערגעלאָזט איבער'ן גוף פון אומגליקליכען, דערנאָך האָט מען איהם פונאַנדערגעבונדען און ער איז געפאַלען ווי אַ שטיק האָלץ צו דער ערד.

— ער לעבט נאָך? — האָט יעליזאַוועטע געפרעגט, וואָס איהר רציחה האָט זיך נאָך אַלץ נישט געשטילט.

— געוויס — האָט געענטפערט דער תליון — ער שפּילט זיך מיט אונז!

(פאָרטזעצונג קומט).

פערלאַג „מסורה".

קאַלענדאַרען

אַפּריים- און השבוע

צו בעקומען צו ביליגע פרייזען אין בוכהאַנדלונג

א. מ. גרובשטיין, ווסכאָדניא 54

פראָנט, 1-טער שטאָק. 674

פאַר 3 זל. עלעקטריש ליכט אין שטוב

קען יעדער בעקומען אויסצואַצאָלען וועכענטליך פאַר יעדען פ.

פערקויף פון פערשידענע עלעקטרישע מאַטעריאַל

פּ. לעווין

קאָנסטאַנטינער 58 פראָנט-געוועלב

פון פּ ע ר פ ו מ ע ן, קאָלאָנסקע וואַסערן, ווי אויך פון טואַלעט זייפען, ערטייל איך אויסנאַהמסווייזע

10% ראַבאַט

D. MARKUS

673 Perfumerja

PIOTRKOWSKA 59, telefon 28-02

אלטע ביכער קויף איך.

איך קויף און פערקויף פערשידענע ביכער, כ'גיב אויך אהיים ביכער אויסצולייענען ביים צייטונגס-פערקויפער

וועלניאַרזש, אלט-שטאָדט 1

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבינעט

זגיערסקאַ 17, טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז, האַלז, אויערן קר.	3-2 11-10 / $7^1/_2$–$6^1/_2$
ד"ר רוזשאַנער	הויט- און געשלעכט-קר.	11–10 / 2–1
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	8-7 2-1
ד"ר יוסטמאַן	נערווען-קראַנקהייטען	2–12
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	5-4 12-10
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען- און געבורטס-הילף	6-5 1-$11^1/_2$
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייטען	2-1.1 4-3
ד"ר וויינבערג	אונערע הערץ לונגען-קר.	7-$5^1/_2$ 1-11
ד"ר סטופּעל	רענטגען	12-10 6-4
א. גראַדזענטשיק	צאָהן-ארצט	7–3
נ. ראָזעס	צאָהן-ארצט	2–9

צאָהן-פּלאָמבירונג, בעלייכטונגען, קראַנקען, מאַסאַזשען, א. א. וו. א.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען

רענטגען-אינסטיטוט

היילונג פון הויט-קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בעשטראַהלונג און דורכלייכטונגען, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אלע מעגליכע אנאַליזען. א קורס פאַר פעלדשער.

אָנמעלדונגען נעמען שוין אָן (שקאָרלאַטין) פון 4—5 נאָכמ.

די לעטשניצע איז אויך אָפען וואָכענ-טאָג און שבת.

שיימלען פון פערשידענע קוואַליטעטען האָאַר, פערש. מאָדעלען, גוטע אויסאַרבייטונג, רעיעלע בעהאַנדלונג. צו בעקומען קאַמיענאַ 5, 2-טען הויף לעצטען איינגאַנג 2-טען שטאָק ביי בצלאל פּאַרזשוצקי.

ערקלערונג.

איך ערקלער עפענטליך, אַז איך האָב נישט מספּים געווען מיין נאָמען ארויסצושטעלען אין ראַט אין דער ביי-גאַראַנטער באַנק אין רוף עס אָפּ.

667 מיט אַכטונג

יוסף ליבערמאַן.

שעהן

און שנעל שרייבען קאַליגראַף ל. בערמאַן

פון זאַוואַדזקאַ 4, האָט זיך איבערגעצויגען אויף

דזשעלנאַ 42, וואָהנ. 13.

די ערגסטע צובראָכענע שריפט ווערט אויסגעבעסערט אין 5 טעג. דער, וואָס קאָן גאָרנישט, קאָן זיך אויסלערנען גוט שרייבען א וואָריאַנט ביז 3 מאָנאַט.

די פערוואַלטונג פון דער

לאָדזער דעפּאָזיט-באַנק

אקציען געזעלשאַפט

מאַכט בעקאַנט די ה"ה אַקציאָנערען, אַז דעם 29 דעצעמבער 1926 6 אַזייגער אָוונד ווערט אין לאָקאַל פון דער באַנק אין לאָדז, פּעטריקאָווער 5 פאָרקומען די

אויסערארדענטליכע אלגעמיינע וואַהל-פערזאַמלונג

פון די אַקציאָנערען.

טאָג-אָרדנונג: פעסטשטעלען צאָהל מיטגלידער פון דעם נייעם ראַט און וואַהלען פון א ראַט.

לויט דעם § 19 פונם סטאַטוט פון דער באַנק, וואָס איז געוואָרען פערעפענטליכט אין נומער 133 פון מאָניטאָר פּאָלסקי פון 15 יוני 1926 זענען אלע אַקציאָנערען, וועלכע ווילען אנטיילנעהמען אין דער פערזאַמלונג, מחויב פאַרן 22 דעצעמבער ד. י. ביצולעגען זייערע אַקציעס, עווענטועל דעפּאָזיט-צייגנישען אָדער קוויטע פון די געהעריגע קרעדיט-אינסטיטוציעס, די באַנק-פערוואַלטונגען אין דער צענטראַלע אָדער אין דער וואַרשאַווער און לעמבערגער אָפּטיילונגען, די בעפּאָלמעכטיגטע, וועלכע וועלען אנטיילנעהמען אין דער וואַהל-פערזאַמלונג אין דער פערטרעטונג פון די באַנק-אַקציאָנערען, דאַרפען בהלעגען זייערע בעפּאָלמעכטיגונגען די באַנק-פערוואַלטונגען שפּעטסטענס אויף 4 טאָג פאַר דער וואַהל-פערזאַמלונג (§ 18 פון סטאַטוט).

672

פּראָפעסיאָנעלער פעראיין פון האַנדעלס-און ביוראָ-אָנגעשטעלטע, אין לאָדז אל. קאָשטשושקי 21.

פרייטאָג, דעם 10. דעצעמבער ד. י., 7.30 אין אָוונד וועט פאָרקומען אין פעראיינס-לאָקאַל (אל. קאָשטשושקי 21) די

אויסערגעוועהנליכע אלגעמיינע פערזאַמלונג

פון די מיטגלידער מיט פאָלגענדער טאָג אָרדנונג:

וועגען אָנשליסען זיך צום פראָפעס. פעראיין פון אָנגעשטעלטע אין האַנדעל און ביוראָליסטיק אין וואַרשאַ.

לויט'ן § 43 פון פעראיינס-סטאַטוט וועט די פערזאַמלונג זיין גילטיג ביי יעדער צאָהל אָנוועזענדע, ווייל זי ווערט צוזאַמענגערופען צום 2-טען טערמין.

די פערוואַלטונג. 671

איך מאַך בעקאַנט מיינע קונדשאַפט, אַז נאָך מיין צוריקקעהר האָב איך ערעפנט א

טאַפּעציר-ווערקשטעל

אויף פּאָלודניאָווא 4 (נצוועלב אין הויף) און בעזיץ אויף לאַגער פאָלגענדע געגענשטענדע ווי: אטאָמאַנען, קאָזעטקעס, געבעטע שטיהל אלעס צו ביליגע פרייזען און בעקוועמע בעדינגונגען.

679 מיט אַכטונג ח. געפּנער און מ. פּאַסאַיק

(פריהער פּלאַץ וואָלנאָשטשי 2)

כ'נעם אויך אָן פערשידענע רעפּאַראַטורען און דעקאָראַציאָנס-אַרבייטען.

Stołowy i Sypialka

nowoczesna okazyjnie do sprzedania,

Gdanska 44

lewa oficyna, II p.

– Dr. –

Z. Rakowski

ספּעציאַליסט פאַר אויערן, נאָז, האַלז, און לונגען-קראַנקהייטען.

קאָנסטאַנטינאָווסקאַ 9

טעלעפאָן 27-81.

שפּרעכשטונדען פון 12 ביז 2 און פון 5 ביז 7. נעמט אויך אָן אין לעטשניצע זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3 נ.מ.

Dr. med.

A. MAZUR

נאַרוטאָוויטש (רוזשאַנאַ) 44

טעלעפאָן 22-44.

אויערען און האַלז קראַנקהייטען שטימע און שפּראַך-פעהלערען (שטאַמלען א.א.וו.) נעמט אָן פון 12—2 און פון 6³⁰—8 אָוו.

Dr. med. P.

Markowicz

פון פּאַריז צוריקגעקעהרט נעמט אָן אין מעדיצינישן-קאָמיטעט קאַבינעט פּעטריקויער 124 פון 3 ביז 7. הויט- און האָר-קראַנקהייטען, בעזייטיגונג פון געזיכטס-דעפעקטען, בילדונג פון די געזיכטס-גליעדער, נייעסטע היילמעטאָדען, מאַסאַזשען, עלעקטראָטעראַפּיע.

Dr. med.

J. Polakow

ספּעציאַליסט פאַר קינדער-קראַנקהייטען

Konstantynowska 37ᵃ

טעלעפאָן 39-75

נעמט אָן פון 5—$6^1/_2$ אָוו. אין דער היים און פון 2—3 אין דער לעטשניצע אויף נאַרוטאַ-מאַרק, פּעטריקאָווער 294.

Dr. med.

Różaner

ספּעציאַל-ארצט פאַר וועגערישע און הויט-קראַנקהייטען.

— בעהאַנדלונג —

מיט קינסטליכע בערג-זאָנע.

נעמט אָן פון 8—10 פריה און פון 5 — 8 אָוונד

נאַרוטאָוויטש 9 1. שטאָק

טעלעפאָן 28-98.

Dr. med.

M. Kerszner

Zielona 16, tel. 51-96

קינדער און אינערליכע קראַנק. נעמט אָן פון 3 ביז 4 נאָכמ. און פון 6 ביז 7 אָוונד.

Dr. H.

Hammer

אַקושער און פרויען-קראַנקה. נעמט אָן פון 5 ביז 7 אָוונד

Wschodnia 38,

telefon 28-39.

— ד"ר —

י. הערשפינקעל

Zawadzka 15,

telefon 11-87

— — ספּעציאַליסט פאַר — —

קינדער · קראַנקהייטען.

נעמט אָן אינדערהיים פון 8—10 פריה און פון 3—5 נאָכמיטאָג און אין לעטשניצע „פּאָמאָץ".

Dr. med.

W. Eychner

פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע

זגערזשער 3, טעל. 34 72

נעמט אָן אין דער לעטשניצע פּעטריקאָווער 294 פון 12—2 מיטאָג אין דער היים פון 6-8 אָוו.

לונגען-קראַנקהייטען!

רעקאָמענדירט דורך די ה"ה דאָקטוירים

Balsam Thlocolan Aqe

ביי סוכאָטעס, בראָנכיט, הוסט, פערליינגערט ביי פלעגמע, פערשטאַרקט דעם אָרגאַניזם און דעם זעלבסטגעפיהל פון קראַנקען, פערגרעסערט די וואָג פון קערפער.

פערקויפען אַפּטייקען. „Balsám Thlocolán Aqe"

פערלאַנגט נור אין אָריגינעלער פּאַקונג פון דער אַפּטייק 1462

A. Gąsecki w Warszawie, ul. Leszno 41

דאַנטיסט און צאָהנטעכניק

י. ביטענסקי

5 קאָנסטאַנטינער 5

נעהמט אָן אַלע טאָג פון 9 פריה ביז 8 אָוונד.

פרייזע ביליגע! בעראַטונג אָהן געצאָהלט

Lek. Dentysta

Jakób Botwinik

געאַרבייט אין דער לאָדזער קראַנקען-קאַסע איבער 4 יאָהר, נעהמט יעצט אָן טעגליך, אויסער ש ב ת פון 3 ביז 9 אָוונד אויף דער

נאָוואָמיעסקאַ 26, פראָנט 2. שטאָק

היילען, פּלאָמבירען, צאָהן-ציהען אָהנע שמערצען, קינסטליכע ציינער, קאָראָנען און גאָלד-בריקען.

▲▼▲▼ צוגענגליכע פרייזע. ▼▲▼▲

פאַר מיטגל. פון קראַנקען-קאַסע און זייערע פאַמיליעס זעהר ביליג.

בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתיך:

איך האָב די עהרע מיטצוטיילען, אַז איך האָב מיין ביוראָ איבערגעטראָגען פון פּעטריקאָווער 18 אויף

17 פּעטריקאָווער 17

2-טען הויף, פּאַרטער, דורכגאַנג זאַכאָדניאַ 52,

וואו עס ווערט ערלעדיגט און געשריבען אַלערליי בקשות לויט'ן אוסטאַוו, קלאַוזעס, ואבעזופּיעטשעניעס אויף אַלע סטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס, קאַסאַציעס, אדרעסאַנטען, רעקורסען וועגען קאַנצעסיעס אין קאָמיסאַריאַט-רושאָנדו, בימעס צו אַלע פּאָליציי-בעצירקען, שותפות-אַקטען, סטאַטוטען, אַקטען אינטערציזיעס, אקטען דאַראָווידזיעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפּראַכען.

503 רעכט-קאָנסולענט י. מאַנעלאַ

פּעטריקאָווער 17, זאַכאָדניאַ 52

שנעל, רעיעל און ביליג!

Dr. S. SZNITKIND

Piotrkowska 14

הויט-און וועגער. קראַנקה. עמפּפאַנגס-שעה'ן פון 9—11 פריה פון 1 ביז 4 נאָכמ. און פון 7 ביז 9 אָוונד. 458

Dr. med.

B. FROM

אַקושער און פרויען-קראַנקהייטען.

פאָנסקאַ 12, טעל. 61-4.2

נעמט אָן פון 3—5 נאָכמ. 557

לעטשניצע פון דאָקטוירים-ספּעציאַליסטען

בזשעזשינער 11, טעל. 63-37

אָפען פון 9 פריה ביז 7 אָוונד

ד"ר וואָלינסקי	נאָז, האַלז, אויערן-קר.	4—3
ד"ר קערשנער	קינדער-קראַנקהייטען	12–9 / 5–4
ד"ר שיפּמאַן	אינערליכע קראַנקה.	12–10 / 6.30–5
ד"ר לוביטש	הויט-און געשלעכט קר.	2–12
ד"ר שמירגעלד	נערווען און גייסטיגע קר.	3–1
ד"ר גאָלדבלאַט	אויגען-קראַנקהייטען	2–12.30
ד"ר עליאַסבערג	כירורגישע קראַנקה.	$2^1/_2$–$1^1/_2$
ד"ר בערגמאַן	פרויען און געבורטס-הילף	4–3

פּסיכאָ-טעראַפּיע, שפּר ד-שטערונגען ווי שטאַמלען א. ז. וו. פּאָקען-שטעלען, קינסטליכע בערג-זון-בעשטראַהלונג אינהאַלירונגען, מאַסאַזשען, עלעקטריזאַציע, אָפּעראַציעס. אויף פערלאַנג — היזיטען אין שטאָט. — אין לאַבאָראַטאָריום מאַכען אנאַליזען אַלע ארט אנאַליזען, ווי אוריפלעגמע און בלוט. 2120

אימפּונגען געגען שקאַרלאַטין.

ביי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען א דענטיסטישער קאַבינעט

מיט צאָהנטעכניק:

ד"ר זילבערשטיין	צאָהן-ארצט	2—9 נ"מ.
ד"ר לאָזשינסקאַ מטאַראַפּאָלסקאַ	צאָהן-ארצט	7.30 – 3

קינסטליכע ציינער, קראָנען, מאָסטען א. ז. וו. די לעטשניצע איז אויך אָפען וואָכענטאָג.

אַנאָנסען - פּרייזען: מאַרגען-טעקסט 15 גראָשען, פערטער 10 גראָשען, אין טעקסט 20 גר. פּערלעט 30 גראָשען, נאָכן טעקסט 10 גר., פּערלעט 15 גראָשען. — פאַר אויסלענדישע אַנאָנסען 100 פּראָצ. העכער. — טיטל 50 פּראָצ. העכער. — איין מיל מעטער שורה

אַבאָנעמענטס-פּרייז: אין לאָדז 1 חודש — 4.00 זלאָטעס. אויף דער פּראָווינץ 1 חודש — 6 זלאָטעס. אין אויסלאַנד פּלוס 50 פּראָצענט פּאָסטפּאָרטאָ. — אַבאָנענטען ביז צום ערשטן פון דן מאָנאַט אַרײַן. די רעדאַקציע נישט פערענטווארטליך פאַר מאַנוסקריפּטען, זייט אָפּגעגעבן.

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk.: „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.